

Ondokuzmayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN RESİM-İŞ DERSİNE OLAN İLGİ DÜZEYLERİ

Hazırlayan:
Emire Öztürk

Danışman:
Doç. Gülten İmamoğlu

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, 2007

Ondokuzmayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN RESİM-İŞ DERSİNE OLAN İLGİ DÜZEYLERİ

Hazırlayan:

Emire Öztürk

Danışman:

Doç. Gülten İmamoğlu

Yüksek Lisans Tezi

Samsun, 2007

KABUL VE ONAY

Emire ÖZTÜRK tarafından “İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeyleri” başlıklı bu çalışma, 08/01/ 2007 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Ali BOĞA

Üye: Doç. Gülten İMAMOĞLU (Danışman)

Üye: Yrd. Doç. Kasım KIROĞLU

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

.... / / 2007

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

29/12/2006

Emire Öztürk

TEŞEKKÜR

Araştırma konusunun belirlenmesinde, dñzenlenmesinde ve nihayete erdirilmesinde emeğini esirgemeyen değerli hocalarım Sn. Doç. Gñlten İMAMOĞLU ve Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU'na ve yakın ilgilerini esirgemeyen Sn. Doç. Ali BOĞA'ya samimi teőekkürlerimi sunarım.

Tezimin yazımında manevi desteğini esirgemeyen babam Sn. Sami CİVELEK'e, samimi ilgi ve desteğiyle emeğini esirgemeyen sevgili arkadaşım Psikolojik Danışman Sn. Meltem ESER'e, ailem ile emeği geçen tñm dostlara can-ı gönñlden teşekkür ederim.

ÖNSÖZ

Geleceğimizin güvencesi çocuklarımızı, araştıran, düşünen, kendini ifade edebilen, eleştiren, bilgiyi üreten, yaratıcı bireyler olarak yetiştirebilmenin yolu kuşkusuz eğitimidir.

Çocuklarımızın öğrenmekten zevk alabilmeleri, öğrenmede faal olabilmeleri ise öğretimin; çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına ve onların gelişim özellikleri ile kullanılan yöntem uygun olduğu sürece mümkündür.

Bir ifade aracı olarak Resim-İş dersinin çocukların kendilerini ifade etmelerini ve böylece öğretmenin çocukları ders aracılığıyla daha iyi tanımalarını sağladığı bilinmektedir.

Ulu Önder Atatürk'ün de söylediği gibi; “Bir ulus ki resim yapmaz, bir ulus ki heykel yapmaz, bir ulus ki bilimin gerektirdiği şeyleri yapmaz, itiraf etmeli ki o ulusun ilerleme yolunda yeri yoktur.”

Emire ÖZTÜRK

ÖZ

ÖZTÜRK, Emire. İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeyleri, Samsun,2007.

Bu araştırmada ilköğretim okullarının 6. , 7. , 8. sınıf öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgilerine; öğrenci, eğitimci ve aile gibi faktörlerin nasıl etki ettikleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmamızda kaynak taraması ve anket uygulaması yapılmıştır.

Değerler % olarak verilmiş, cinsiyet ve yaşlara göre farklılıklar için x^2 testi kullanılmıştır.

Araştırmaya göre; öğrenciler Resim-İş dersini % 88,8 oranında el becerilerini arttırıcı ve % 87,5 oranında yaratıcılığı geliştirici bulduğu tespit edilmiştir. 12 yaş grubuna ait öğrencilerin 13-14 yaş grubuna ait olan öğrencilerden daha fazla resim yaptığı ve resim yapmayı mutluluk verici bulduğu görülmüştür. Ancak panolardaki resimleri izleme ve Resim-İş dersinin hayatlarına bir katkısı olup olmadığına ilişkin bilgilerde yaş gruplarına göre farklılık görülmemiştir.

Öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgilerini arttırmak için; çocukların, biyolojik, ruhsal ve grafiksel gelişimlerini dikkatte almak ve bu doğrultuda konular seçmek gerekmektedir. Ayrıca, öğretmenin eğitici ve sevecen yaklaşımı, malzeme ve tekniklerin zaman zaman değiştirilmesi çocuklarını Resim-İş dersine karşı daha ilgili olmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sanat, Sanat eğitimi, Yaratıcılık, İlgi, Resim

ABSTRACT

OZTURK, Emire. Primary School Students' Relation Level to Drawing, Samsun, 2007.

In this research it's aimed to find 6th, 7th, 8th grades Students' relation to drawing in Primary School. And how, educators, parents and students themselves effect this relation.

In our research, a source analysis and public survey are done. Values are given as %, Test x^2 is used to show the differences according to gender and ages.

According to the statistics it is found that art taught in schools increase handcrafting skills by 88.8 % and creativity by 87.5 %. It's seen that students in 12 year-age group engage in painting and participate to drawing more than the students in the age group of 13-14. Although answers are that follow in panel picture and drawing's useful for students' life, didn't effect as statistically.

Also, they find the activities of draw and painting enjoyable and feel happy.

Yet, the statistics shows no difference in the knowledge and understanding of students regarding whether art classes contribute to their overall intellect and quality of life or not.

To increase students' relation to drawing, it is necessary to choose subjects related to students' biological, mental and graphical development. It is also taught that teacher's informative and lovely approach, changing materials and techniques from time to time help students to become more related in the drawing.

Key Words: Art, art education, creativity, relation, drawing

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
TEŞEKKÜR.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEMA.....	X
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XI
GİRİŞ	1
1.1 Sanat Eğitimi	1
1.1.1 Sanat Eğitiminin Tanımı	2
1.1.2 Sanat Eğitiminin Gerekliliği	3
1.1.3 Sanat Eğitiminin Amaçları.....	4
1.1.4 Sanat Eğitiminin İlkeleri ve İşlevleri	5
1.1.5 Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık	6
1.2 İlköğretim Kurumlarında Resim-İş Dersi	8
1.2.1 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin Genel Amaçları	9
1.2.2 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin İlkeleri	10
1.3 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersi Açısından Gelişim Özellikleri	10
1.4 İlköğretim İkinci Devre (6.,7.,8. Sınıf) Öğrencilerinin Gösterdikleri Resimsel Özellikleri.....	11
1.4.1 Soyut Mantık Basamağı.....	11
1.5 Problem Durumu	12
1.6 Problem	13
1.7 Alt Problemler.....	13
1.8 Amaç	14
1.9 Önem	14
1.10 Sınırlılıklar.....	15
1.11 Sayılıtlar	15

1.12 Tanımlar	15
1.13 İlgili Araştırmalar	16
BÖLÜM 1	18
YÖNTEM	18
2.1 Evren ve Örneklem	18
2.2 Veri Toplama Teknikleri	19
2.3 Verilerin Analizi	19
BÖLÜM 2	20
BULGULAR VE YORUM	20
3.1 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Öğrenci Faktörüne İlişkin Alt Problemler	20
3.1.1 Resim-İş Dersinin Öğrencinin Gözündeki Gereklik Derecesi Nedir?.....	20
3.1.2 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerinde Yaş Açısından Farklılık Var mıdır?.....	20
3.1.3 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeyleri Arasında Cinsiyet Açısından Fark Var mıdır?	24
3.1.4 İlköğretim Öğrencilerinin Ders Haricinde Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeyleri Nasıldır?.....	29
3.2 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Eğitimci Faktörüne İlişkin Alt Problemler	30
3.2.1 Eğitimcinin Alanı ile İlgili Bilgi ve Deneyimi, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Etkiliyor mu?.....	30
3.2.2 Eğitimcinin Ders İşlemedeki Tutum ve Davranışlarının Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerine Etkisi Var mıdır?....	32
3.2.3 Resim-İş Dersinde Takdir Edilen Notun, Öğrencilerin Resim-iş Dersine Olan İlgisine Etkisi Var mıdır?.....	33
3.2.4 Sanat Eğitimine Verilen Süre Ve Resim-İş Dersinin Yapıldığı Ortam, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgilerini Etkiliyor mu?.....	34
3.3 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Aile Faktörüne İlişkin Alt Problemler	35

3.3.1 Anne Babanın Öğrenim Düzeyi, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgü Düzeylerini Etkiliyor mu?	35
3.3.2 Eğitimciye Göre Anne Babanın Sanat Eğitime Karşı Olumlu ya da Olumsuz Yaklaşımları, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgü Düzeylerini Etkiliyor mu?.....	39
SONUÇ	41
4.1 Tartışma	41
4.2 Sonuç	47
4.3 Öneriler	50
KAYNAKÇA	53
EK 1 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin Genel Amaçları.....	58
EK 2 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin İlkeleri.....	60
EK 3 Resmi Yazı	63
EK 4 Anket Formları.....	65
ÖZGEÇMİŞ.....	70

TABLOLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
1. Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Öğretmen ve Öğrencilerin Sayıları	18
2. Öğrencilerin Resim Dersi Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı.....	20
3. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Ders Haricinde Resim Yapıp Yapmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	21
4. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin, Resim Yapmayı Mutluluk Verici Bulup Bulmadığına İlişkilerin Görüşlerin Dağılımı.....	21
5. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin, Panolara Asılan Resimleri İzleyip İzlemediğine İlişkin Görüşlerin dağılımı.....	22
6. Yaş Farkı Açısından Resim-İş Dersinin Hayatına Bir Katkısı Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	22
7. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Ne Tür Resim Yapmayı Sevdiklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	23
8. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Resim Yaparken En Çok Kullanmayı Sevdikleri Teknikleri Belirten Görüşlerin Dağılımı.....	24
9. Kız ve Erkek Öğrencilerin Ders Haricinde Resim Yapıp Yapmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı	25
10. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim Yapmayı Mutluluk Verici Bulup Bulamadığını İlişkin Görüşlerin dağılımı.....	25
11. Kız ve Erkek Öğrencilerin Panolara Asılan Resimleri İzleyip İzlemediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	26
12. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim-İş Dersinin Hayatına Bir Katkısı Olup Olmayacağına İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	26
13. Kız ve Erkek Öğrencilerin Ne Tür Resim Yapmayı Sevdiklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	27
14. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim Yaparken Kullanmayı En Çok Sevdikleri Teknikleri Belirten Görüşlerin Dağılımı.....	28
15. Öğrencilerin Ders Harici Resim İle İlgilenip İlgilenmediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	29
16. Öğrencilerin Ünlü Ressamlara Ait Resimleri Görüp Görmediklerine İlişkin Bilgilerin Dağılımı.....	30

17. İlköğretim Kurumlarındaki Resim Öğretmenlerinin, Egzersiz Verip Vermediklerine İlişkin Bilgilerin Dağılımı.....	30
18. Eğitimcinin Resim-İş Dersinin Genel Olarak Amacına, Ulaşıp Ulaşmadığına Dersin Verimli Geçip Geçmediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	31
19. Eğitimcilere göre, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	31
20. Eğitimcinin Resim-İş Dersini Görsel Materyaller İle Zenginleştirdiklerine Görüşlerin İlişkin Dağılımı.....	32
21. Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Ders İşlemedeki Tutum ve Davranışlarını Belirten Görüşlerin Dağılımı.....	32
22. Öğrencilerin Resim-İş Dersinden Aldıkları Notun Resim-İş Dersine Olan İlgilerini Nasıl Etkilediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	33
23. Resim-İş Dersinde Verilen Notun Öğrenci ve Veliler Üzerindeki Etkisini Gösteren Görüşlerin Dağılımı.....	34
24. Öğrencilerden Resim Dersinde Yapılması İstenen Konular İçin Verilen Sürenin Yeterli Olup Olmadığına Dair Görüşlerin Dağılımı.....	34
25. Resim-İş Dersinin Gerçekleştirildiği Ortamın Öğrencilerin Derse Karşı İlgilerini Etkileyip Etkilemediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	35
26. Öğrencilerin Anne Babalarının Eğitim Düzeyine İlişkin Bilgiler.....	35
27. İlköğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim düzeylerine Göre İlgilerinin Dağılımı.....	37
28. İlköğretim Öğrencilerinin Annelerinin Öğrenim düzeylerine Göre İlgilerinin Dağılımı.....	38
29. İlköğretim Kurumlarındaki Resim Öğretmenlerinin, Velilerin Sanat Eğitimine Karşı Yaklaşımlarının, Öğrencilerin Üzerinde Etkisini Görüp Görmediklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	39

ŞEMA

	<u>Sayfa</u>
1. Étienne Souriau-Sanatların Sınıflandırılması.....	2

KISALTMALAR DİZİNİ

A.Ş	:.....	Anonim Şirketi
Ank.	:.....	Ankara
Eğit.	:.....	Eğitim
Fak.	:.....	Fakülte
Ltd.	:.....	limited
Şti.	:.....	Şirket
S	:.....	Sayı
s	:.....	Sayfa
Md.	:.....	Madde
M.E	:.....	Milli Eğitim
M.E.B	:.....	Milli Eğitim Bakanlığı
T.E.D	:.....	Türk Eğitim Dergisi
Yay.	:.....	Yayın
GÜİF	:.....	Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi
OMU	:.....	Ondokuz Mayıs Üniversitesi

GİRİŞ

1.1 Sanat Eğitimi

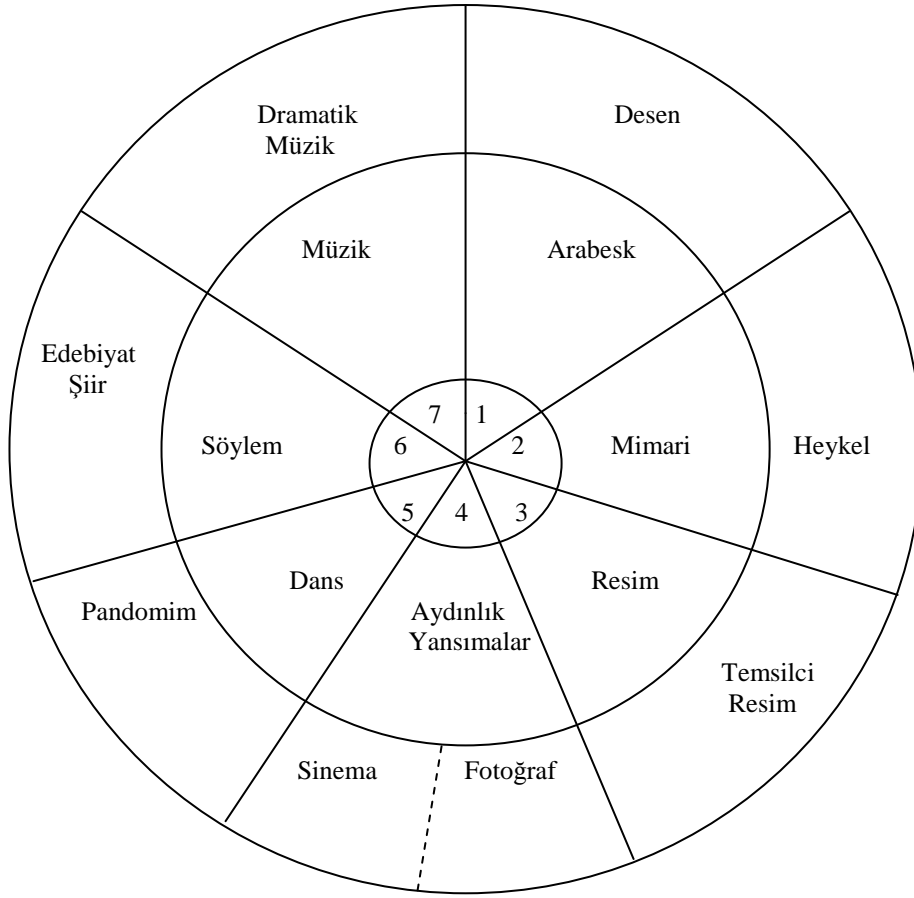
Eğitim; kişide, yaşantıları yoluyla istendik, davranış değişikliği oluşturma süreci olarak tanımlanmaktadır. İnsan bedensel, fiziksel, ruhsal, dinsel, sanatsal, çevresel, vb. nitelikleriyle bir gelişim sürecindedir. Bu süreç eğitim ortamı ile gerçekleşir. Aile, okul, iş yeri, her çeşit yerleşim alanı, tüm kurum ve ortamlar, eğitim unsurlarındandır. Bu nedenle tüm bu unsurların amacına uygun oluşturulması birey ve toplum için zorunludur (Bilhan 1990: 31).

Eğitim insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. İnsanlığın yaşamını eğitim yoluyla değiştirdiği ve geliştirdiği kabul gören bir gerçektir. Eğitimin insanın bireysel ve sosyal başarıya ulaşmasında, ideallerine erişmesinde göz ardı edilemez bir araç olduğu bilinmektedir.

Sanat eğitiminin yalnızca insana özgü bir gereksinim olduğu varsayımından hareketle bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitim bütünlüğü içerisinde estetik beğenilerinin geliştirilmesi, yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılması çabası sanat eğitiminin anlamını açıklamaktadır.

Fransız estetikçisi Étienne Souriau da çizgi (ligne), hacim (volume), renk (couleur), ışık ve ışıklandırma (luminosité), hareket (mouvement), düzenlenmemiş ses (sons articulés) ve müzikal ses (sons musicaux) öğelerine dayanan sanatta sınıflandırma sistemi kurmuştur (Resim 1). Bu sistemin dairesel düzenlemesiyle sınırsızlığı ifade eden, köklü kapsamlı bir niteliği vardır. Sinema, fotoğraf, televizyon, seramik, türlü ışıklandırma düzenlemeleri, edebiyat, tiyatro, raks (dans) türleri ve zamanla sanat sayılabilecek faaliyetler böylece, sisteme girebilecektir (Kınay 1993:3).

Kınay (1993: 3) kitabında Étienne'nin sanatların sınıflandırılması şemasını şu şekilde göstermiştir.

1, Çizgiler ; 2, Sesler ; 3, Renkler ; 4, Işıklar ; 5, Hareketler ;
6, Sözel Sanatlar ; 7, Sözlü Müzik

Şema 1- Étienne Souriau, Sanatların Sınıflandırılması

1.1.1 Sanat Eğitiminin Tanımı

“Sanat, insanın kendini anlatma, kendi dışındaki dünya ile iletişim kurma ve onu etkileme gibi dürtüleri ile ortaya çıkan bir olaydır” (Sezer 2001: 1).

Sanat eğitimi, çocuğun geniş anlamda, gelişmesini içeren en güvenilir ortamdır. Çünkü o, bu ortamda, kendi temposu paralelinde, doğal eğilimlerini uygular, kendi deneyimlerini kullanır. Eğitimin her kademesinde çalışmalar bu doğal eğilimin paralelinde olmalıdır. Çağımızın atom çağı olduğu unutulmamalıdır.

Teknoloji, günlük yaşamımızı bile etkisi altına almıştır. Bu nedenle de algı ve anlatım olanakları da artmış bulunmaktadır. Bilim ve sanatta yaratıcılık eşit değerde kabul edilir olmuştur. Deneme olanağı veren sanat eğitime, dış ülkeler programlarında geniş yer vermekte, şaşırtıcı deneyler ve araştırmalar yaptırmaktadırlar. Gerçekten, sanat eğitimi temelde, çocuğu görmeye, aramaya, sormaya, denemeye, sonuçlandırmaya alıştırmaktadır. Sanat eğitiminin önde gelen amacı, yaratma sürecini yukarıda sıralanan hedefler doğrultusunda yönlendirmek ve kontrol altında tutmaktır (Gökaydın 1998: 3).

Çocukların yaratıcılığının gelişmesinde sanat eğitiminin önemi tartışılmaz bir gerçektir. “Sanat, çocuklara sorunların birçok şekilde çözülebileceğini öğretir. Çocukların sanat yaklaşımındaki özgürlük, merak ve macera duygusu bir kez bastırılırsa tekrar öğrenilmesi kolay olmaz” (Striker 2005: 11). Bu nedenle öğretmen ve ebeveyn olarak bizler çocukların sanat faaliyetlerinde çok dikkatli olmalı, çocukların duygularını, düşüncelerini ve hayallerini yansıttıkları çalışmalar üzerinde asla baskı kurmamalıyız.

1.1.2 Sanat Eğitiminin Gerekliği

Sanat eğitimi yalnızca geleceğin ressamlarına yönelik değildir. Bir başka deyişle, güzel sanatlar eğitiminin amacı çocukları sanatçı yapmak değil gelecekte hangi mesleği seçerlerse seçsinler, yetişmekte olan kuşaklara güzel sanatların yaşamdaki yerini ve önemini yaşatarak kavratmak, onların düşünmelerini, soru sormalarını, araştırmalarını sağlayacak çalışmalarla sanatsal yaratma olgusunu gerçekleştirmektir. Bundan sanat eğitiminin yalnızca güzel sanatlara karşı özel yeteneği olanlara yönelik olmadığı sonucunu çıkartabiliriz (MEB 1997: 13).

Dolayısı ile sanat eğitimi, sanatçı yetiştirmeye yönelik olmayıp, bireyi yaratıcılığa yönlendirip, kişinin bilgisel, bilişsel, duyuşsal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir.

Her şeyin ekonomik güçle ölçüldüğü, insanın sadece bir üretim aracı olarak görüldüğü dünyamızda; saygınlığı getirdiği parayla ölçülen mesleklere artan ilgi nedeniyle, öğrencilerin üniversiteye girme yarışı içerisine sokulmaları, okullardaki derslerin dil ve sayı üzerine yoğunlaştırılmasını doğurmuş, Sanat Eğitimi dersleri ise öğretim programlarının peşinde sürüklenen bir takıntı durumuna düşürülmüştür. (Kırıçoğlu 1990: 90).

Bu nedenle sanat eğitimi insanlarımızın yalnızca maddi kaygı güden yaşamlarından sıyrılıp, bireyin dünya perspektifinin gelişmesine, yalnızlıktan kurtulup, yaşamını anlamlı hale getirmesine yardımcı olacaktır.

Çellek sanat eğitiminin gerekliliğini şu şekilde maddelendirmiştir:

- Uygur bir toplum yaratır.
- İnsan ruhunu yüceltir.
- Dengeli bir birey yaratır.
- Zihinsel yetileri geliştirir.
- Kendine güvenen insan yetiştirir.
- Teknolojik yoğunlaşma karşısında denge oluşturur (Çellek 2002:Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık, para. 90).

İçinde bulunduğumuz bilim ve teknoloji çağında görülen değişim ve gelişimler beraberlerinde toplumların yapısını da hızla değişime sürüklemiş, toplumlarda değişimin ve gelişimin gerisinde kalmamak için; topluma yön veren, yaratıcı, araştırmacı bireyler yetiştirmeyi hedefleyen eğitim anlayışı önem kazanmıştır.

Uygulanan sanat eğitimi programları ile bireyin kendi yeteneğini ölçmesi ve geliştirmesi sağlanabilecektir. Ancak gerçek ilgi ve değerlerini belirlemelerinde en önemli etkenler programın uygulayıcısı ve uygulama ortamlarıdır. Toplumda birçok kişi vardır ki ilgi ve yeteneklerinin fark edilmemesi ya da üzerinde durulmaması (okul-aile- çevre) nedeniyle gerçek anlamda kendilerini ortaya koyamamışlardır. (Kuzgun 1980: 4-5).

Ülkemizin her meslek grubunda mutsuz insanları barındırmasının sebebi ekonomik ve gelecek kaygısından ziyade bu insanların ilgi ve yetenekleri doğrultusunda çalışma ortamı bulamamasıdır. Bireylerin birçoğunun bu boşluğu, mesleki yaşamları içerisinde veya emeklilik sonrası ilgi ve yeteneklerine yönelik sanatsal program içeren kurslara katılarak gidermeye çalıştıkları görülmüştür.

1.1.3 Sanat Eğitiminin Amaçları

Sanat eğitimi bireyin eğitim, beceri ve yeteneklerinin ortaya çıkarılmasına destek olsa da sanat eğitiminin temel amacı hayatı değerli kılmak ve yaşamdan zevk almayı sağlamak olarak nitelendirilebilir.

Sanat eğitiminin başlıca amacı kişilik gelişimine katkıda bulunmak, bireylerde özgüveni sağlamak, hayatın her alanında bireyin yaratıcılığını ortaya çıkarmayı sağlamaktır.

Sanat eğitimi yolu ile kişiliğin eğitilmesi, Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçlarında da yer almaktadır.

Türk Milletinin bütün fertlerinin bilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak, böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu arttırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milleti'ne çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır (Milli Eğitim Temel Kanunu 1995: 106).

Çağdaş eğitim, bireylerin; bilişsel, duyuşsal ve devinimsel yönleriyle dengeli bir bütün içinde yetiştirilmesini amaçlar. Artut (2001:95) sanat eğitimi bireylerin:

1. Sanatsal aktivitelerin (sanatsal etkinliklerin) ve yaratıcılığın doğasını tanımalarını ve benimsemelerini,
2. Bireylerin duygusal, bilgisel entelektüel etkinliklerine bağlı artistik, becerileri kazanmalarını,
3. Sanatsal etkinliklerle ilgili ortaya çıkan düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili bazı olasılıkları öğrenmelerini,
4. Görme, ayımsama (görsel duyarlılığın gelişimi) ve görsel olan her şeyin netleştirilmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şekilde beceri kazanmalarını. Sanat yapıtlarını değerlendirebilecek, onları ayımsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmalarını,
5. Günümüzün en önemli sorunlarından biri olan “çevre” kavramının ne anlama geldiğini, yetişkin bir birey olarak onun geliştirilmesi için duyarlı olmalarını, sorumluluk alabilmelerini,
6. Araştıran inceleyen, sorgulayan, hoşgörülü, geniş, özgür düşünceli bireylerin yetişmesini,
7. Toplumsal ve kültürel yaşamda kendine güvenen katılımcı, sorumluluk sahibi, üretken kişiliklerin oluşumuna katkı sağlar.

Bireylere sanat eğitiminin sosyal, kültürel, eğitsel önemini kavratmak, sosyalleşmede paylaşımcı ve katılımcı kişilik oluşturmak, nitelikli bakış açısı ve eleştirel düşünceyi geliştirmede sanatın işlevinden yararlanarak çağdaş bir eğitim gerçekleştirmek amaç edinilmektedir.

1.1.4 Sanat Eğitiminin İlkeleri ve İşlevleri

Sanat eğitimi yalnızca kabiliyetli öğrencilere yönelik değildir. Sanat eğitimi tüm öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesini hedefler. Bu hedefleri de belirli ilkeler doğrultusunda gerçekleştirir.

Sanat eğitiminde iki önemli ilke vardır. Bunlar: kişisel ve insani değerler ilkesi ile sanatsal ve estetik sanatlar ilkesidir. Kişisel ve insani değerler ilkesi sadece yetenekli olan kişilere değil herkese sanat eğitimi düşüncesine dayanır. Bu ilkeye göre sanat eğitimcisi sınıfta yetenekli olan öğrencilerin değil, bütün öğrencilerin yetenek yaratıcılıklarını geliştirmeyi amaçlar. Bunu yaparken öğrencilerin yetenek ve kişisel farklılıklarını, aile ve çevresini, sosyal kültürel ve ekonomik durumunu göz önünde bulundurur (Türkdoğan 1981: 12).

Sanatsal ve estetik değerler ilkesine göre sanat eğitimi, çocuğun ifadesine estetik yapı kazandırmaya yöneliktir.

Artut (2001: 96) sanat eğitiminin bireylerin üzerindeki işlevlerini;

1. Yaratıcılığını geliştirmesi,
2. Araştırmacı, inceleyici, sorgulayıcı bir kimlik kazandırması,
3. Entelektüel, kültürel bakış açısını geliştirmesi,
4. Kendine olan güven duygusunu kazandırması, kendini tanımlamasını olanaklı kılması,
5. Eleştirel bakış açısı ve sezgi gücünün gelişimini sağlaması,
6. Sanatsal sorunları çözebilme becerisini kazandırması,
7. Görme becerisi, olasılıkları tahmin edebilme gücünün kazandırılması.
8. Sağlıklı düşünce ve kişilik gelişiminin oluşması,
9. Taklit ve kopyacılıktan uzak özgün ve yaratıcı bir anlayış geliştirmesi,
10. Teknik bilgi ve beceri kazandırması,
11. Manevi (tinsel), duyuşsal, bilişsel, algısal gücünün gelişmesi,
12. Sorunlarıyla başa çıkabilme, deşarj olabilme gücünün, ortamının yaratılması,

şeklinde sıralamıştır.

1.1.5 Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık

“Yaratıcılık, kavramının batı dillerindeki karşılığı “Kreativitaet, Creativity”dir. Latince “creare” sözcüğünden gelir. Bu sözcük, “doğurmak, yaratmak, meydana getirmek” anlamındadır” (San 2003: 13).

Yaratıcılık genelde yeni şeyler ortaya koyabilme kapasitesi ve yeteneği olarak düşünülür. Bununla beraber sanat eğitimi ile öğrenci, aramaya, sormaya, denemeye ve merak etmeye yönelir böylece birey yaratıcılığa sevk edilir. Tüm bunların yanı sıra öğrenci merkezli eğitim metotlarının kullanımı yaratıcılığın ortaya çıkışında olmazsa olmazlardandır.

Yaratıcı düşünme, bilginin kazanılması için hayati öneme sahiptir; çünkü yaratıcılığın gelişimine elverişli çevreler, çocukların öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirmelerine yardımcı olur ve öğrenmeyi eğlence haline getiren etkili güdüleyiciler niteliği taşır (Davashgil 1984: 68).

Yaratıcılığın ortaya çıkarılıp geliştirilmesi için bazı koşulların gerçekleştirilmesi gerekir ki bunlar; çalışmak, araştırmak, gözlem yapmak, incelemek ve algıdır.

Eğitim ortamları bireyin yaratıcı davranışlarını geliştirecek şekilde düzenlenmelidir. Öğrencinin problemin farkına varmasına, onu anlayıp sınırlamasına ve diğer kişilerle birlikte çalışmasına imkân verecek bir eğitim ortamı olmalıdır. Öğrencinin yeni düşünceler, yeni kurallar, yeni sistemler üretmesini engelleyecek kültürel değişkenler ortadan kaldırılmalıdır. Öğrenciler eğitim ortamı içerisinde sürekli desteklenip, cesaretlendirilmelidir. Çünkü yaratıcılık; bilişsel, duyuşsal ve devinsel bir kültürel etkinlik sonucu ortaya çıkabilir. Korku ve ceza, yaratıcılığı engellemektedir. Öğrenciler zaman zaman ödüllendirilmelidir (Sönmez 1993: 148).

Eğitim kişiliğinin gelişiminde, davranışlarının özgünleşmesinde, bireyin bağımsız düşünmesine ve karar verebilme yeteneğinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Hatta sanat eğitimi kişinin gelecekteki özgün üreticiliğine temel oluşturabilir. Bunu Ersoy'un açıklamalarında daha iyi görebiliriz.

Erken yaşlardan başlayarak sanat eğitimi alan birey, yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü geliştirip estetik bir düzeye ulaşabileceği gibi iyiyi, doğruyu, güzeli seçme becerisi de kazanacaktır. Küçük yaşlardaki çocukların yaratıcılıklarını geliştirmeye en uygun alan sanatsal alandır. Sanat eğitimi çocuğun çevresini daha iyi algılayıp değerlendirmesini sağlar. Yalnızca bakmayı değil, görmeyi, duymayı, işitmeyi, öğreterek yaratıcılık için ilk aşamayı sağlar (Ersoy 1993: 274).

Çelek (2003:Yaratıcılık, para.12) çocukta yaratıcılığı geliştiren etmenleri şöyle sıralamıştır;

1. Algıların zenginleştirilmesi için çocukların gözlem ve hafıza eğitimine gerekli önemi vermek,
2. Yeni biçimler aramaya, bulmaya ve bunları anlatıp yorumlamaya yönelmek,
3. Sanat eserlerini incelemek,
4. Duygu ve düşünceleri kullanma alışkanlığı kazandırmak, pratik, çabuk kararlı, cesaretli olmalarına olanak sağlamak,
5. İmgelerinin gelişmesini sağlamak,
6. Öğrencinin çevresini (sınıf, atölye, koridor) yapılan iş ve resimlerle donatarak bir sanat çevresi yaratmak,

7. Öğrencinin kendi kendine çalışıp, teknik yönden birikim ve doyum sağlayacağı ortam hazırlamak (Kitaplık, atölye vb. yerlerden yararlanması gibi),
8. Sanatsal etkinlikleri izleyebilme olanaklarını yaratmak (müze, sergi vs. gezilmesi),
9. Konuları öğrencilerin çevresinden ve yaşamlarından seçmek.

Özden (1997:110,111) yaratıcılık özelliklerine sahip öğrencilerin tanınması için bazı kişilik özelliklerini şöyle belirtmiştir:

- Kendine güvenen, risk alan,
- Yüksek enerjili ve maceracı,
- Meraklı,
- Oynamayı seven, şakacı ve mizahçı,
- İdealist,
- Kendi başına olmayı seven,
- Artistik ve estetik ilgilere sahip,
- Yeniliklere düşkün, acayip, gizemli ve kompleks şeyleri seven,
- Düşünerek veya düşünmeden ani davranan.

1.2 İlköğretim Kurumlarında Resim-İş Dersi

Sanat eğitiminin en geniş uygulama alanını ilk ve ortaöğretim kademesindeki öğrenci kitlesi oluşturmaktadır. Bu araştırmada ilköğretim kurumlarındaki Resim-İş derslerine karşı öğrencilerin tutumları alınmıştır.

Sanat eğitimi, yurdumuzun gençlerinin, çocuklarının başarısı, mutluluğu, refahı açısından önemsenmelidir. Dengeli bir okul programı için de bu çok yönlü yararı dikkate alınmalı, bu eğitime gerekli yer, önem ve zaman verilmelidir (Gökaydın 1998).

Resim-İş dersi çocukların hem bilgiyi uygulamalarını hem de duygu, düşünce ve hayallerini ifade etmelerini sağlar. Böylece çocukların bireysel olarak yaratıcı yeteneklerinin gelişimine yardımcı olur.

Resim-İş dersleri boş zamanların değerlendirilmesine ortam sağlayan süsleme amaçlı bir ders değildir. Özellikle okul öncesi ve ilköğretimde resim dersleri çocuğun coşkulu ve canlı, dış etkenlere açık duygusal nedeniyle bu eğitimi alabileceği en iyi dönemdir. Bu derste çocuk, içinde yaşadığı çevreyi, ortamı tanır, çizdiği resimlerde (ben de varım...) kendini çevresine kanıtlamaya çalışır, bir değer olduğunun bilincine vararak kendisini tanımlamada önemli bir faktör olarak görülür (Artut 2001: 175).

1997-1998 öğretim yılından bu yana, ilköğretim okullarının 4.-8. sınıflarında Resim-İş dersi 1 ders saatidir. Kırk dakika içinde;

malzemesi, hazırlığı ve teknik uygulama gerektiren çalışmaların yapılmasının zorluğu ve hatta olanaksızlığı açıktır. Bu durumun, öğretmenlerin ev ödevi vermeye zorladığı anlaşılmaktadır. Resim dersinin çalışmalarının ders dışı zamanlarda yapılan ödevlere dönüşmesi ise öğrenci tutumları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu görülmektedir (Kurtuluş 2002: web).

İlköğretim okullarının 4.,5.,6.,7. ve 8. sınıflarında Resim-İş dersi haftada bir saattir. Buna rağmen belli zaman, belli araç-gereç ve belli ortamda yapılabilecek üretimleri ortaya koymak gerekir. Yapılacak çalışmaların çağdaş yöntemlerle uygulamaya konulup ödev verilmeden derslikte işlerin tamamlanması sağlanmalıdır. Böylece öğrencilerin olumsuz tutumlar geliştirmelerine (sahtecilik, kopyacılık vb.) fırsat tanınmamalıdır.

Öğrenci, duyu düşünce ve yaşantılarını çizgi, biçim ve renklerle anlatma olanağı bulur. Resim dersi sayesinde kişiliğini geliştirir, yapıcı yaratıcı etkinlikler sayesinde de sorumluluk duygusu kazanır.

1.2.1 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin Genel Amaçları

Sanat eğitimi, kişiye estetik yargı oluşturabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, yaratıcı davranışları geliştirip, özgün düşünme, üretme ve denemelerini geliştirmelerini hedefler. Bu hedeflere ulaşmak için de Resim-İş dersinin genel amaçlarını göz önünde bulundurmak gerekir (Ek 1).

Eğitimci, Resim-İş dersinde öğrenciye sanat ile ilgili kavramları öğretirken, onların duygularını ve yaratıcılıklarını geliştirip ortaya koymalarını sağlamalıdır. Değerlendirme aşamasında öğrencinin, sadece yaptığı iş ile değil, çocuğun çizgisel, bedensel ve ruhsal gelişimi de önemsenmelidir.

Değerlendirmede aşağıdaki özellikler aranır:

1. Çalışmada özgünlük, içtenlik ve duyarlılık var mı?
2. Etki altında kalmış mı, kopya taklit biçimler var mı, yaratıcı mı?
3. Estetik elemanlar arasında uyum var mı?
4. Çocuğun içinde bulunduğu gelişim basamağı nedir? Çizgisinde ileri ya da geri mi?
5. Araç ve gereci yeterli bir şekilde kullanıyor mu?
6. Duygularını gerece aktarmadaki başarısı nedir?
7. Temiz ve düzenli çalışıyor mu?

8. İlgili ve istekli çalışıyor mu?
 9. Zamanı iyi kullanıyor mu? İş bitirme sorumluluğu var mı? (MEB 1997: 26,27)

1.2.2 İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin İlkeleri

İlköğretimde uygulanacak Resim-İş eğitiminde bireylerin; yaratıcı davranışlarının, hayal güçlerinin ve estetik duygularının geliştirilmesine, kişisel ya da grup halindeki çalışmalarda sorumluluk sahibi, işbirliği ve dayanışma anlayışına sahip olmalarını aynı zamanda diğer insanlara karşı sevgi ve saygı gibi davranışlarının gelişmesine yardımcı olmayı amaç edinirken, Resim-İş dersinin bu amaçlara ulaşabilmesi için belli ilkeleri göz önünde bulundurması gerekir. Bu süreç içerisinde en önemli amaç her bireyde var olan yaratıcılık yetilerini yeteneğe dönüştürmek ve yaratıcılığı tesadüflere bırakmamaktır (Ek 2).

1.3 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersi Açısından Gelişim Özellikleri

Sezer (2001: 5,6,7) ilköğretim öğrencilerinin resme ilişkin gelişimlerini şöyle sıralamıştır:

- a) 1.2.3. Sınıf Öğrencilerinin Resme İlişkin Gelişim Özellikleri:
 Büyük kaslar gelişmiştir. Küçük kaslar gelişmektedir.
 Okula başlamadan önce başarılı resim yapan çocukta, okula başlayınca resimsel anlatım geriler, çünkü okuma yazma öğrenmeye karşı ilgi resim çalışmalarının önüne geçer ama bu durum geçicidir.
 7 yaşındaki çocuklar resimlerini kısa sürede. 8 yaşındaki çocuktan ders süresince yavaş yavaş resim yapması beklenebilir.
 Kız ve erkek çocukların ilgileri 9 yaşında ayrılmaya başlar.
- b) 4.5.6. Sınıf Öğrencilerinin Resme İlişkin Gelişim Özellikleri:
 Küçük kasları hızla gelişmektedir. Kaslar arası iş birliği ilerlemiştir.
 Görme duygusu olgunlaşmıştır.
 Dikkat süreleri 16-20 dakikaya ulaşmıştır. Duygusal-toplumsal gelişimleri de hızlıdır.
 İş birliğini severler. Resim-İş dersinde çocukların bu eğilimi geliştirilebilir.
 Perspektif – derinlik gelişmeye başlar. 5. sınıfta derinlik bilgileri verilirse de fazla zorlanmamalıdır.
 Resimlerde çok renklilik egemendir. Tek ve ya iki renk gibi az renkte resim yapan çocuklar izlenmeli ezberden resim sürdürülmelidir.
- c) 7.8. Sınıf Öğrencilerinin Resme İlişkin Gelişim Özellikleri:
 Çocukluğun son yılları, ergenlik çağının başlangıcıdır.
 Bireysel farklılıklar artmıştır. Kimi hala çocukken, kimi gençliğe adım atmıştır.
 Duygusal yönden sağlıklı ve ya tam tersi olabilir. Duyguları dengesizdir, kavgacıdır. Bu dönem kız ve erkekler ergenlik çağına girer.

Bu dönemde öğretmenlerin, akılcı-adil, hoşgörülü olması açık davranması, bireysel ayrılıkları göz önünde bulundurması geçişi kolaylaştırır ve başarıyı artırır.

Kızlarla, erkekler arasında fiziksel farklılıklar hızla artar. Bedensel değişimler, büyüyen el, kol ve bacaklar yaşamlarını zorlaştırır. Oyun ve bedensel işlerde çabuk yorulurlar.

Önceleri başarılı olan öğrencilerde, kısa süren başarısızlıklar görülebilir. B dönemde rehberlik çok yararlı olur.

Bireysel çalışmaktan hoşlanmazlar, küme halinde ve ya 2-3 arkadaşlarıyla çalışmaktan hoşlanırlar.

Her derste olduğu gibi Resim-İş dersinde de isteksizlik ve başarısızlık görülür. Hoşgörülü olmak, eleştirilerden kaçınmak öğretmenin yapması gereken davranışlardır.

Resim-İş derslerinde yetenekler belirlenmeye başlar. Çok başarılı öğrenciler görülür. Bunlarla özel olarak ilgilenmek gerekir.

Estetik sezgi ve bilgileri yoğundur. Resim bilgileri yakından-uzaya, kolaydan-zora doğru olmalıdır. Birbirlerine resimleri örnek gösterilmemelidir.

Soyut düşünmeye yönelir. Resim konusu olarak modelden resim yaptırılabilir. Resimlerde konu, renk, oran yönünden gerçeğe uygunluk vardır. Resim bilgilerini uygulayabilir, doğadan da resim yaptırılabilir.

1.4 İlköğretim İkinci Devre (6.,7.,8. Sınıf) Öğrencilerinin Gösterdikleri Resimsel Özellikleri

1.4.1 Soyut Mantık Basamağı

Çok özel yaş grubuna ait olan soyut mantık dönemindeki çocukların kendi iç dünyası ile olan çatışmalarıyla beraber dış dünya ile de başa çıkabilme kavgaları arasında gidip gelmelerinin yoğun yaşadığı bu dönem içinde çocukların resme olan yaklaşımları, ilgileri de önceki yaş dönemlerine göre farklılık göstermektedir.

Temel eğitimin 6,7 ve 8. sınıflarında bulunan 12-15 yaş grubu çocuklarında yavaş yavaş soyut mantık gelişmeye başlar. Önceleri sezgisel hareket eden çocuk bu devirde somut tecrübelerden yararlanarak soyut mantık yürütmeye başlar. Buluş çağında bulunan bu çocuklarda hür olma duyguları belirir. Kişiliklerini bulma gayreti içindedirler. Resimlerinde nesnelerin bütün ayrıntıları görülür. Kompozisyon çabası, perspektif, plan ve hacim anlayışları gelişmiştir. Kız ve erkek çocuklar kendi cinsiyetlerine uygun konu seçerler. Bu çağda sanatla ilgili bilgiler verilebilir. Çeşitli tekniklerde ve konularda çalışmalar yapabilirler. İnsan-tabiat ilişkileri ve bunların ayrıntılarıyla, sebep ve sonuçları ile ilgilenirler. Bölgesel özellik taşıyan sanat kollarına ilgi duyarlar.

Bu devrede bellek eğitimi, sınama-yanılma, egzersiz, kroki ve taslak çalışmalarıyla sağlanabilir (Boğa 1987: 173).

Ergenliğin başlangıcına rastlayan bu dönemde çocukların giderek doğal çevrelerinden haberdar oldukları dikkati çeker. Çocuk ya da

ergen bu dönemde yakın çevresinde gördüğü objelerin orantılarını, boyutlarını, derinliklerini çizgilerine yansıtmaya çalışır (Yavuzer 1995: 67).

Bu çağlar yaklaşan gençliğin bunalımının bir habercisidir. Çocuk “başkaldırma devrinden çıktığı an, zeka ve mantığının yardımı ile bazı güçlükleri çözebilme yeteneğine sahip olduğu halde, yine de büyük anlamda çocuk kalmıştır. Onda zengin bir yaratma gücü vardır. Oysa bir yetişkin, imgelem ile ilişkisini, eleştirme bilinci yüzünden yaratıcılığını yitirmiştir. Mantık devri diye adlandırdığımız bu çağda çocuk daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenir. Renk, gölge, ışığı hava akımlarıyla karşılaştırır, perspektife önem verir (Kehnemuyi 1995: 31,32).

Resim-İş Öğretmen Kılavuzu (MEB 1997: 35) kitabında mantık dönemi şu şekilde maddelendirilmiştir:

1. Zengin bir yaratma gücü olmasına karşın eleştirme bilinci geliştiğinden yaptığı ilen gerçeğin karşılaştırılması kendine duyduğu güvenin azalmasına, yaratıcılığını yitirmesine neden olur.
2. Daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenir. Bu grupta iki tip vardır:
 - a) Gözle görülen şeylerle ilgilenen tip (görsel-nesnel)
 - b) Duyguya dayanarak etkilenen tip (görsel olmayan-öznel)
3. Renk, görsel tipteki çocukta lokal renklerin uyumu ile belirgindir. Görsel olmayan (öznel tip) çocuk, renkleri duygularına dayanarak uygular.
4. İnsan resimlerinde eklemleri görüp, resme aktarır. Giysinin kıvrımlarını, vücudun yapısına uygun olarak gösterir.

Tüm bu özellikler göz önünde bulundurularak bireyin kendi eleştirme bilincine karşı var olan yaratıcılığının yitirilmemesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bunun içinde her bireyin kişilik gelişimine ve özelliklerine bağlı olarak sanat eğitiminin verilmesine dikkat edilmelidir.

1.5 Problem Durumu

İlköğretim ikinci devre öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini araştırıp tespit etmeden yapılan sanat eğitiminin başarılı olamayışı. Ayrıca öğrencilerin ilgi düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesi.

Öğrenci faktörü:

- Resim-İş dersinin öğrenci gözündeki gereklilik derecesi,
- İlköğretim öğrencilerinin yaş açısından Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri,
- İlköğretim öğrencilerinin cinsiyet açısından Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri,

- Öğrencilerin ders haricinde Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri,

Eğitimci faktörü:

- Eğitimcinin alanı ile bilgi ve deneyimi,
- Eğitimcinin, ders işlemedeki tutum ve davranışları,
- Resim-İş dersinde takdir edilen notun önemi,
- Sanat eğitime verilen süre ve Resim-İş dersinin işlendiği ortam.

Aile faktörü:

- Anne babanın eğitim düzeyi,
- Anne babanın sanat eğitime yaklaşımı.

1.6 Problem

İlköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini öğrenci, eğitimci ve aile faktörleri nasıl etkilemektedir?

1.7 Alt Problemler

1. İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Öğrenci Faktörüne İlişkin Alt Problemler:

- 1.a) Resim-İş dersinin öğrenci gözündeki gereklilik derecesi nedir?
- 1.b) İlköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerinde yaş açısından farklılık var mıdır?
- 1.c) İlköğretim kız öğrencileriyle, erkek öğrencileri arasında Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri arasında fark var mıdır?
- 1.d) Öğrencilerin ders haricinde Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri nasıl?

2. İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Eğitimci Faktörüne İlişkin Alt Problemler:

- 2.a) Eğitimcinin alanı ile ilgili bilgi ve deneyiminin, öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgisine etkisi var mıdır?
- 2.b) Eğitimcinin ders işlemedeki tutum ve davranışlarının, öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgisine etkisi var mıdır?

2.c) Resim-İş dersinde takdir edilen notun öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgilerine etkisi var mıdır?

2.d) Sanat eğitime verilen süre öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini etkiliyor mu?

3. İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Belirlemede Aile Faktörüne İlişkin Alt Problemler:

3.a) Anne ve babanın öğrenim düzeyi öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini etkiliyor mu?

3.b) Anne, babanın sanat eğitime karşı olumlu ya da olumsuz yaklaşımlarının, öğrencilere göre anne ve babalarının Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini etkiliyor mu?

1.8 Amaç

İlköğretim öğrencilerinin (6.,7. ve 8. sınıf) Resim-İş dersine olan ilgilerinin başarıya olumlu-olumsuz etkilerini ve amaca ulaşmada öğrenci, eğitimci ve aile gibi faktörlerin nasıl rol oynadığını araştırıp tespit etmektir.

1.9 Önem

Genel olarak sanat eğitiminin, bir alt disiplin olarak da resim eğitiminin öğrenci açısından ne denli gerekli olduğu bilinmektedir. İlköğretim II. kademe (6.,7. ve 8. sınıf) öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini incelerken ders ile ilgili olumsuzlukları ortaya çıkartmanın ve bu olumsuzluklara karşı öneriler getirmenin, ülkemiz sanat eğitimi dersleri açısından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Sanata ilişkin kavramların, yeniçağın anlayışlarıyla yorumlanma-yenilenme gereksinimleri her zaman olmuştur. Tıpkı Resim-İş dersinin, adının Görsel Sanatlar olarak değiştirilmesi gibi. Bu bağlamda Resim-İş dersine yararlı olabilecek her türlü katkı ile genel eğitime de olumlu etkiler sağlayacağına inanılmaktadır.

1.10 Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Sinop İli'nde bulunan beş İlköğretim okulunda öğrenim gören ikinci kademe (6.,7. ve 8. sınıf) 240 öğrenci ve İlköğretim okullarında görev yapan 12 resim öğretmeni ile sınırlıdır.
2. Sinop İli'nde seçilen İlköğretim okullarının resim öğretmenlerine ve öğrencilerine uygulanan anket soruları ve anket sonuçlarıyla sınırlıdır.

1.11 Sayıtlar

1. İlköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini etkileyen bir çok etmen vardır.
2. Araştırmada öğrencilerin ilgi düzeylerini saptamak için kullanılan öğrenci ve öğretmen anketlerinin doğru ve güvenilir bir ölçüm sağlayacağı kabul edilmiştir.
3. Öğrenci ve öğretmenlerin ölçme aracına içtenlikle cevap verdiği kabul edilmiştir.

1.12 Tanımlar

Eğitim: “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk 1994: 12).

Sanat Eğitimi: Uçan (2002: 3) sanat eğitimini şöyle tanımlamıştır;

Sanat eğitimi insanlara kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma yada insandan sanatsal davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirmeye ve yetkinleştirme sürecidir.

Yaratıcılık: “Yaratıcılık, çeşitli sorunlara farklı bakabilmek ve onları çözümlenmede farklı yeni boyutlar yakalayabilmektir. Kısa sürede çok seçenekli çözümler önermektir” (Sezer 2001: 1). Bir yerde öğrenilenleri başka bir yerde kullanabilme bilinenlerden yararlanarak yeni özgün düzenlemeler ortaya koyabilme.

Öğretim: “Herhangi bir eğitim kurumunun bireye bilgi, beceri, değer, tutum ve alışkanlıkları planlı bir biçimde kazandırması demektir” (Başar 1998: 30). Öğretim, kişiden kişiye birebir olarak da tutum, beceri, davranış değişikliği kazandırmak için uygulanan planlı ve programlı eylemlerdir.

Değerlendirme: “Öğretim amaçlarına ne ölçüde ulaşıldığını belirlemeye dönük eylemleri içerir” (Aydın 2000: 68).

Resim-İş Kavramı: Sezer (2001: 28) Resim-İş kavramını şu şekilde açıklamıştır;

Resim-İş iki ve üç boyutlu çalışmaları içeren bir kavramdır. İki boyutlu çalışmalar, resimsel çalışmalar; üç boyutlu çalışmalarda; heykel, kabartma, tasarım çalışmalarını anlatır. Resim-İş dersindeki iş, üç boyutlu çalışmaları yansıtır.

İlgi: Karşılaştığımız olaylar neticesinde içimizde uyanan öğrenme, merak ve elde etme gibi duygularımızı harekete geçirip bizi o olayla zihnen meşgul eden o işi yapmaya fiilen sevk eden, neticesinde de ruhen zevk veren isteklerimizdir.

İlgilerimizi belirleyen pek çok faktör vardır. Bunlardan bazıları; yaş, cinsiyet, içerisinde yetiştiğimiz toplumun örf ve adetleri, sosyo-ekonomik durumumuz, entelektüel seviyemiz ve mesleğimizdir. Bulduğumuz ortama, yaşadığımız zamana, karakter ve zihin yapımıza göre ilgilerimiz farklılık gösterebilir.

1.13 İlgili Araştırmalar

Güney (2006), orta öğretim öğrencilerinin resim dersi başarı düzeyi ve ilgilerini etkileyen çok yönlü problemlerin olduğu ve problemlerin, öğrencilerin başarı düzeyi ve ilgilerini nasıl etkilediğini tespit etmiştir.

Burçak (2003), bir uygulama dersi olarak resim derslerinin uygulama alanı aslında atölye ortamlarını olduğunu ancak çoğu orta öğretim kurumlarının atölyelerinin olmayışı yani fiziki ortamlarının yetersizliğinden dolayı ortaya çıkan sorunları belirtilmiştir.

Öz (2003), İlköğretim kurumlarındaki haftalık ders dağılım çizelgesine göre, Resim-İş dersine düşen sürenin, dersin kalitesinin, ne yönde etkilendiğini araştırmıştır.

Öztürk (1995), görsel sanat eğitimi-öğretiminin önemi ve gerekliliği, yönetici, denetici, eğitimci ve anne-babalarca öncelikle benimsenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Yolcu (1995), 7-15 yaş grubu sol yanlı çocukların, resim derslerine olan ilgi ve istek derecelerini ölçmenin, sanat eğitimcilerine, ailelere ve çocuklara yardımcı olabileceğini ifade etmiştir.

Douglas (1993), Diğer ders programları yanında sanat eğitiminin kamu tarafından savurganlık hatta aşırılık olarak görüldüğünü. Toplumun, çocukların sanatsal ve kültürel tecrübeler edinmelerinin temel bir eğitim hakkı olduğunu bilmediğini, daha da kötüsü sanat eğitiminin temel eğitimdeki öneminin farkında olmadıklarını belirtmiş. Yapılacak çalışmaların belki okulun ilgisini ilköğretim sanat müfredatına (yaratıcı süreç, disiplin ihtiyacı, içgörü ve hayal gücü) çekebileceğini ifade etmiştir.

BÖLÜM 1

YÖNTEM

Araştırmanın yöntemi iki ayrı uygulama ile yapılmıştır. Bunlar: 1. Kaynak taraması, 2. Anket uygulaması. Yöntemin uygulama biçimi çerçevesinde önce problem cümlesi ve problem cümlesinin daha iyi açıklanmasını sağlayacak alt problem cümleleri oluşturulmuştur.

2.1 Evren ve Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Sinop İli merkez ilçesinde bulunan beş ilköğretim okulu oluşturmaktadır. Bu amaçla, beş ilköğretim okulunun ikinci kademesinde (6.,7. ve 8. sınıflarında) öğrenim gören 12-15 yaş grubuna ait 120 si kız 120 si erkek olmak üzere 240 öğrenci ve bu ilköğretim kurumlarında görev yapan 12 resim öğretmeni çalışmaya dahil edilmiştir. Bu örneklemin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmen ve öğrencilerin sayısı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Öğretmen ve Öğrencilerin Sayıları

Anket Yapılan İlköğretim Okulları	Ankete Katılan Öğrenci Sayısı			Ankete Katılan Öğretmen Sayısı
	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	
Atatürk YİBO	16	16	16	-
Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu	16	16	16	-
Cumhuriyet İlköğretim Okulu	16	16	16	-
İstiklal İlköğretim Okulu	16	16	16	-
Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu	16	16	16	-
Toplam	80	80	80	12

2.2 Veri Toplama Teknikleri

Verilerin toplanmasında, anket tekniğinden faydalanılmış; veriler, araştırmanın amacına ve araştırma probleminin sınırlandırılışına bağılı olarak kaynak taraması, uzmanlarla yapılan görüşmeler ve anket uygulaması olmak üzere üç ayrı planda tarama yoluyla toplanmıştır.

Veriler öğrenci ve öğretmenlere uygulanan anket sonuçlarına göre elde edilmiştir. Anket soruları, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Anabilim Dalı Öğretim Üyelerine, Sinop ve Samsun Rehberlik Araştırma Merkezine, ilgili uzmanlara danışılarak ve ön görüşmeler yapılarak hazırlanmıştır. Araştırmada konuyla bağıdaşan, önceden hazırlanmış tezler ve araştırmalarda kullanılan anketlerden de faydalanılmıştır.

2.3 Verilerin Analizi

Toplanan veriler, ilköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerini inceleyen kullanılmıştır.

Belgesel tarama ve uzman görüşlerinden elde edilen veriler, belli başlıklar altında değerlendirilmiştir. Aynı zamanda, anketlerin hazırlanmasında ve sonuçların değerlendirilmesinde dayanak olarak kullanılmıştır.

Anket verilerinin çözümlenmesinde betimsel istatistik yöntemleri ile cinsiyetler ve yaşlara göre farklılıklar için x^2 testi kullanılmış; değerler %'lik olarak tablolar halinde belirtilmiştir.

Ankette, problemlerin daha iyi ortaya çıkarılabilmesi için açık uçlu sorulara da yer verilmiştir.

BÖLÜM 2

BULGULAR VE YORUM

3.1 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgü Düzeylerini Belirmede Öğrenci Faktörüne İlişkin Alt Problemler

3.1.1 Resim-İş Dersinin Öğrencinin Gözündeki Gereklilik Derecesi Nedir?

Öğrencilerin Resim-İş dersi hakkındaki görüşlerine Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Resim Dersi Hakkındaki Görüşlerinin Dağılımı

Resim Dersini	Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yaratıcılığı geliştirici buluyorum	210	87,5	30	12,5	240	100
Kişiliği geliştirmeye yönelik buluyorum	170	70,8	70	29,2	240	100
Rahatlatıcı buluyorum	196	81,7	44	18,3	240	100
Düşündürücü buluyorum	191	79,6	49	20,4	240	100
El becerilerini arttırıcı buluyorum	213	88,8	27	11,2	240	100

Tablo 2’de öğrencilerin resim dersi hakkındaki görüşlerini almak için konuyla bağlantılı beş farklı soruya cevap alınmıştır. Bulgulara göre; öğrencilerin % 88,8’i Resim-İş dersini el becerilerini arttırıcı bulurken, % 11,2’si ise Resim-İş dersinin el becerilerini arttırıcı bulmamaktadır. Öğrenciler kendi el becerilerini ortaya çıkarabildikleri ortamın, Resim-İş dersi olduğunu ve derste yapılan etkinlikler sayesinde el becerilerini arttırdıklarını ortaya koymuşlardır.

3.1.2 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgü Düzeylerinde Yaş Açısından Farklılık Var mıdır?

Tablo 3. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Ders Haricinde Resim Yapıp Yapmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yapıyorum	12 Yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	68	85	49	61,3	49	61,3
Hayır	12	15	31	38,7	31	38,7
Toplam	80	100	80	100	80	100

$$\chi^2 = 14,106$$

$$p = 0,001$$

Tablo 3’de üç farklı yaş gruplarına ait öğrencilerin ders haricinde resim yapıp yapmadığına ilişkin bilgiler yer almaktadır. 12 yaş grubundaki öğrencilerin % 85’i ders haricinde resim yaptığını ifade etmişlerdir. Bulgulara göre ankete farklı yaş gruplarından ders haricinde resim yapıp yapmadığına ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık vardır ($p < 0,001$). 13-14 yaş grubunun diğer gruba kıyasla ders harici resme olan ilgilerinin oransal azlığı bu grubun ergen dönemine yaklaşmalarından kaynaklanabilir.

Tablo 4. Yaş Farkı Açısından, Öğrencilerin Resim Yapmayı Mutluluk Verici Bulup Bulmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Buluyorum	12 Yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	71	88,7	58	72,5	55	68,8
Hayır	9	11,3	22	27,5	25	31,2
Toplam	80	100	80	100	80	100

$$\chi^2 = 10,109$$

$$p = 0,006$$

Tablo 4’de farklı yaş gruplarına ait öğrencilerin resim yapmayı mutluluk verici bulup-bulmadığına ilişkin bilgiler yer almaktadır. 12 yaş grubuna öğrencilerin % 88,7’si resim yapmayı mutluluk verici bulurken, % 11,25’i mutluluk verici bulmadığını ifade etmiştir. Bulgulara göre ankete farklı yaş gruplarından cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık vardır ($p < 0,05$). Yaş grubu

büyüdükçe memnuniyet oranının azalması, ergenin eleştirme bilincinin gelişmesi olarak açıklanabilir.

Tablo 5. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin, Panolara Asılan Resimleri İzleyip İzlemediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İzliyorum	12 Yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	75	93,8	75	93,8	70	87,5
Hayır	5	6,2	5	6,2	10	12,5
Toplam	80	100	80	100	80	100

$$\chi^2 = 2,272$$

$$p = 0,256$$

Tablo 5'teki bulgulara göre ankete farklı yaş gruplarından panolara asılan resimleri izleyip izlemediğine ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$).

Tablo 6. Yaş Farkı Açısından Resim-İş Dersinin Hayatına Bir Katkısı Olup Olmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Katkısı Var	12 Yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Evet	56	70	57	71,2	48	60
Hayır	24	30	23	28,8	32	40
Toplam	80	100	80	100	80	100

$$\chi^2 = 2,775$$

$$p = 0,252$$

Tablo 6'daki bulgulara göre tablonun geneli incelendiğinde ankete farklı yaş gruplarından Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olup olmadığına ilişkin bilgilerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmamaktadır ($p > 0,05$).

Tablo 7. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Ne Tür Resim Yapmayı Sevdiklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçenekler	12 yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Önemli Gün ve Haftalar	17	6,3	8	3,9	9	3,8
Manzara Resmi	62	23,1	51	24,9	55	23
Röprodüksiyon Çalışması	24	9	24	11,7	37	15,4
Üç boyutlu İnşa Çalışması	29	10,9	34	16,6	35	14,6
Yaratıcı Drama	22	8,1	16	7,8	14	5,9
Grafiksel Çalışmalar	26	9,7	16	7,8	30	12,6
Düşünmeyi Sağlayıcı Çalışmalar	49	18,3	31	15,1	38	15,9
Etüt Çalışmaları	23	8,6	19	9,3	16	6,7
Diğerleri	16	6	6	2,9	5	2,1
Toplam	268	100	205	100	239	100

Tablo 7’de üç farklı yaş grubuna ait öğrencilerin ne tür resim yapmayı sevdiğine dair görüşleri yer almaktadır. Bu tablo Form A anketindeki 6. soruyu kapsamaktadır. Bu soruda öğrencilerin birden fazla seçeneği işaretleyebilecekleri belirtildiği için tablo 7’deki toplam ve yüzde tutarsızlık olmuştur. Amacımız farklı yaş gruplarına ait öğrencilerin ne tür resim yapmayı sevdiklerini çoğunluğa göre sıralamaktır.

Bulgulara bakıldığında bulgulara göre üç grubun da en çok yapmayı sevdiği resim türünün manzara resmi çalışmaları olduğu ortaya çıkmıştır. Böylesine bir yönelimin bu yaş grubu çocuklarının doğayı keşfetme çabalarının bir ürünü olduğu söylenebilir. Bu sonuç aynı zamanda bireyin sanatsal gelişimi sürecinde bu yaş grubunun gösterdiği özellikler ile ilgili olarak (soyut mantık dönemi) yukarıda (11. sayfada) yapmış olduğumuz açıklamalarla paralellik göstermektedir.

Tablo 8. Yaş Farkı Açısından Öğrencilerin Resim Yaparken En Çok Kullanmayı Sevdikleri Teknikleri Belirten Görüşlerin Dağılımı

Seçenekler	12 yaş		13 Yaş		14 Yaş	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Pastel boya, sulu boya, guaj boya çalışmaları	48	24,4	34	20,8	33	19,1
Karakalem, desen çalışmaları	30	15,2	42	25,8	50	28,9
Karışık teknikte resim (Birden fazla boya ile çalışma)	47	23,8	27	16,6	32	18,5
Baskı teknikleri ile çalışmalar	37	18,8	27	16,6	32	18,5
Yontu çalışmaları	27	13,7	21	12,9	26	15
Diğerleri	8	4,1	12	7,3	-	-
Toplam	197	100	163	100	173	100

Tablo 8’de üç farklı yaş grubuna ait öğrencilerin resim yaparken hangi tekniklerle çalışmayı sevdiğine dair görüşleri yer almaktadır. Form A’daki 7. soruda da öğrencilerin birden fazla seçenek işaretleyebilecekleri belirtildiği için toplam ve yüzdelerde tutarsızlık olmuştur. Amacımız öğrencilerin resim yaparken hangi teknikleri kullanmayı sevdiklerini çoğunluğa göre sıralamaktır.

12 yaş grubu öğrencilerinin sevdikleri teknikler, pastel boya sulu boya guaj boya çalışmalarıyken, 13 ve 14 yaş grubu öğrencilerinin en sevdiği teknikler, karakalem desen çalışmaları olarak ifade edilmiştir. Pastel, sulu ve guaj boya çalışmalarının tercih sebebi, detaycı çalışma becerilerinin yeterince gelişmemesi iken üst yaş grubunda ön becerilerinin karşılanmış oluşu karakalem ve desen çalışmalarının tercihine sebep olmuştur.

3.1.3. İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgî Düzeyleri Arasında Cinsiyet Açısından Fark Var mıdır?

Tablo 9. Kız ve Erkek Öğrencilerin Ders Haricinde Resim Yapıp Yapmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yapıyorum	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	90	75	76	63,3
Hayır	30	25	44	36,7
Toplam	120	100	120	100

$$\chi^2 = 3,829$$

$$p = 0,050$$

Tablo 9’da ankete farklı cinsiyet gruplarından ders haricinde resim yapıp yapmadığına ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 10. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim Yapmayı Mutluluk Verici Bulup Bulmadığına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Buluyorum	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	104	86,7	85	70,8
Hayır	16	13,3	35	29,2
Toplam	120	100	120	100

$$\chi^2 = 8,988$$

$$p = 0,003$$

Tablo 10’da farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadığına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Bulgulara göre kız öğrencilerin % 86,7’si resim yapmayı mutluluk verici bulurken, erkek öğrencilerin % 70,8’i resim yapmayı mutluluk verici bulduğunu belirtmiştir. Ankete farklı cinsiyet gruplarından resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadığına ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmaktadır ($p<0,05$). Kız öğrencilerin sabır

gerektiren el becerisi uğraşlarına yatkınlıkları bu farklılığa sebebiyet vermiş olabilir.

Tablo 11. Kız ve Erkek Öğrencilerin Panolara Asılan Resimleri İzleyip İzlemediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İzliyorum	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	114	95	106	88,3
Hayır	6	5	14	11,7
Toplam	120	100	120	100

$$\chi^2 = 4,227$$

$$p = 0,040$$

Tablo 11'deki bulgulara göre kız öğrencilerin % 95'i okul panolarına asılan resimleri izlediklerini, erkek öğrencilerin % 88,32'ü panolara asılan resimleri izlediğini belirtmiştir. Ankete kız ve erkek öğrenci gruplarından panolara asılan resimleri izleyip izlemediğine ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık vardır ($p < 0,05$). Aynı yaş grubundaki kız öğrencilerin dışa yönelik meraklarının daha belirgin oluşu bu farklılığı ortaya koymuş olabilir.

Tablo 12. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim-İş Dersinin Hayatına Bir Katkısı Olup Olmayacağına İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Katkısı Var	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	83	69,2	74	61,7
Hayır	37	30,8	46	38,3
Toplam	120	100	120	100

$$\chi^2 = 1,492$$

$$p = 0,222$$

Tablo 12'deki bulgulara göre kız öğrencilerin % 69,2'si Resim-İş dersinin hayatına katkısı belirtmiştir. Erkek öğrencilerin % 61,7'si Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olacağını ifade etmiştir. Ankete kız ve erkek öğrenci gruplarından Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olup olmayacağına ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık yoktur ($p>0,05$).

Tablo 13. Kız ve Erkek Öğrencilerin Ne Tür Resim Yapmayı Sevdiklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçenekler	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Önemli Gün ve Haftalar	16	4,6	18	5
Manzara Resmi	91	26	77	21,4
Röprodüksiyon Çalışması	37	10,6	48	13,3
Üç boyutlu İnşa Çalışması	48	13,7	48	13,3
Yaratıcı Drama	27	7,7	25	6,9
Grafiksel Çalışmalar	36	10,3	36	10
Düşünmeyi Sağlayıcı Çalışmalar	51	14,6	67	18,7
Etüt Çalışmaları	29	8,3	29	8,1
Diğerleri	15	4,2	12	3,3
Toplam	350	100	360	100

Tablo 13'de kız ve erkek öğrencilerin ne tür resim yapmayı sevdiğine dair görüşleri yer almaktadır. Form A anketindeki 6. soruya göre öğrencilerin birden fazla seçeneği işaretleyebilecekleri belirtildiği için tablo 13'deki toplam ve yüzdelik değerlerde tutarsızlık olmuştur.

Ne tür resim yapmayı seversiniz sorusunun diğerleri seçeneği; erkek öğrencilerin hayvan resimleri ve karikatür çizmeyi severken, kız öğrencilerin ise dekoratif resimler yapmayı sevdiklerini ortaya çıkarmıştır.

Bulgulara bakıldığında kız öğrencilerin yapmayı sevdikleri resim türleri şu şekildedir; manzara resmi, düşünmeyi sağlayıcı çalışmalar, üç boyutlu inşa

çalışmaları, röprodüksiyon çalışması, grafiksel çalışmaları etüt çalışmaları, yaratıcı drama çalışmaları, önemli gün ve haftalar, diğerleri. Erkek öğrencilerin yapmayı sevdiği resim türleri şu şekildedir; manzara resmi, düşünmeyi sağlayıcı çalışmalar, röprodüksiyon çalışması, üç boyutlu inşa çalışması, grafiksel çalışmaları, etüt çalışmaları, yaratıcı drama çalışmaları, önemli gün ve haftalar, diğerleri.

Bulgulara göre erkek ve kız öğrencilerin en çok yapmayı sevdiği resim türü manzara resmi çalışmaları ortaya çıkmıştır.

Tablo 14. Kız ve Erkek Öğrencilerin Resim Yaparken Kullanmayı En Çok Sevdiği Teknikleri Belirten Görüşlerin Dağılımı

Seçenekler	Kız Öğrenciler		Erkek Öğrenciler	
	Sayı	%	Sayı	%
Pastel boya, sulu boya, guaj boya çalışmaları	56	21,4	56	21,7
Karakalem, desen çalışmaları	65	24,8	57	22,1
Karışık teknikte resim (Birden fazla boya ile çalışma)	50	19,1	46	17,8
Baskı teknikleri ile çalışmalar	51	19,4	45	17,4
Yontu çalışmaları	32	12,2	42	16,3
Diğerleri	8	3,1	12	4,7
Toplam	262	100	258	100

Tablo 14’de kız ve erkek öğrencilerin resim yaparken hangi tekniklerle çalışmayı sevdiğine ait görüşleri yer almaktadır. Form A’daki 7. soruda öğrencilerin birden fazla seçeneği işaretleyebilecekleri belirtildiği için toplan ve yüzdelik değerlerde tutarsızlık olmuştur.

Bulgulara göre kız öğrencilerin resim yaparken çalışması sevilen tekniklerin sıralaması şu şekildedir; karakalem desen çalışmaları, pastel boya sulu boya, guaj boya çalışmaları, baskı teknikleri ile çalışmalar, karışık teknikte resim çalışması,

yontu çalışmaları, diğerleri. Erkek öğrencilerin resim yaparken çalışması sevilen tekniklerin sıralaması şu şekildedir; karakalem desen çalışması, pastel boya sulu boya guaş boya çalışmaları, karışık teknikte resim çalışmaları, baskı teknikleri ile çalışmalar, yaratıcı drama çalışmaları, diğerleri.

Bulgulara göre erkek ve kız öğrencilerin resim yaparken en çok kullanmayı sevdiği tekniklerin başında karakalem desen çalışmaları olduğu ortaya çıkmıştır.

3.1.4 İlköğretim Öğrencilerinin Ders Haricinde Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeyleri Nasıldır?

Tablo 15. Öğrencilerin Ders Harici Resim ile İlgilenip İlgilenmediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sorular	Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ders haricinde resim yapar mısınız?	166	69,2	74	30,8	240	100
Resim yapmayı mutluluk verici buluyor musunuz?	189	78,8	51	21,2	240	100
Panolara asılan resimleri izler misiniz?	220	91,7	20	8,3	240	100
Grup olarak resim sergisini gezdiniz mi?	77	32,1	163	67,9	240	100
Resim-İş dersinin hayatınıza bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?	151	62,9	89	37,1	240	100

Tablo 15'deki ilköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersi haricinde resme olan ilgileri yer almaktadır. Cevap verilen tüm sorularda evet yanıtının yüzdelik oranının yüksek çıkması öğrencilerin resim ile ilgilendikleri kanısını doğrulamaktadır.

Tablo 16. Öğrencilerin Ünlü Ressamlara Ait Resimleri Görüp Görmediklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Resimleri	Sayı	%
Görmedim	106	46,1
Resim-İş dersinde örnek olarak gösteriliyor	79	34,3
Ders dışında çevremde de sürekli görüyorum	45	19,6
Toplam	230	100

Tablo 16'daki bulgulara göre öğrencilerin ünlü resamlara ait resimleri Resim-İş dersinde ve ders dışında gördüğünü ifade edenlerin oransal toplamı % 53,9 olup çoğunluğun resme olan alakasını ortaya koymaktadır.

3.2 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgî Düzeylerini Belirlemede Eğitimci Faktörüne İlişkin Alt Problemler

3.2.1 Eğitimcinin Alanı ile İlgili Bilgi ve Deneyimi, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgî Düzeylerini Etkiliyor mu?

Tablo 17. İlköğretim Kurumlarındaki Resim Öğretmenlerinin, Egzersiz Verip Vermediklerine İlişkin Bilgiler

Veriyorum	Sayı	%
Evet	9	75
Hayır	3	25
Toplam	12	100

Bulgulara göre ilköğretim Resim-İş öğretmenlerinin % 75'i egzersiz çalışması yaptığını ifade etmiştir. Egzersiz çalışmasının ders harici bir çalışma olması ve öğrenciler açısından gönüllülük arz etmesi, öğrencilerin Resim-İş dersine karşı ilgili olduklarını gösterebilir.

Tablo 18. Eğitimcinin Resim-İş Dersinin Genel Olarak Amacına, Ulaşıp Ulaşmadığına Dersin Verimli Geçip Geçmediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnanıyor musunuz?	Sayı	%
Evet	4	33,3
Hayır	8	67,7
Toplam	12	100

Bulgulara göre ilköğretim Resim-İş öğretmenlerinin çoğunluğu dersin genel olarak amacına ulaşmadığını ve dersin verimli geçmediğini ifade etmişlerdir. Eğitimciler Form B anketinin üçüncü sorusunda bu durumu “Planlanan çalışmalara uygun ortamın olmayışı, ders süresinin yetersizliği ve çalışmaların tamamlanması için bir sonraki haftaya kalması Resim-İş dersinin amacına ulaşmasını olumsuz etkilemektedir.” ifadelendirmişlerdir.

Tablo 19. Eğitimcilere Göre, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İlgi Düzeyleri Sizce Nasıldır?	Sayı	%
Zayıf	2	16,7
Orta	3	25
İyi	4	33,3
Yüksek	3	25
Toplam	12	100

Bulgulara göre ilköğretim Resim-İş öğretmenlerinin % 33,3’ü öğrencilerin Resim-İş dersine ilgilerinin iyi düzeyde olduğunu ifade etmişlerdir. Eğitimcilerde bu kanaatin oluşmasına etkenin öğrencilerin Resim-İş derslerine donanımlı katılmaları olduğu söylenebilir.

Tablo 20. Eğitimcinin Resim-İş Dersini Görsel Materyaller İle Zenginleştirdiklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Zenginleştiriyor musunuz?	Sayı	%
Evet	7	58,3
Hayır	5	41,7
Toplam	12	100

Bulgulara göre ilköğretim Resim-İş öğretmenlerinin % 58,3'ü Resim-İş dersini görsel materyallerle zenginleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Görselliğin Resim-İş dersine olan ilgiyi arttıracığı söylenebilir.

3.2.2 Eğitimcinin Ders İşlemedeki Tutum ve Davranışları Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerine Etkisi Var mıdır?

Tablo 21. Öğrencilerin, Öğretmenlerinin Ders İşlemedeki Tutum ve Davranışlarını Belirten Görüşlerin Dağılımı

Sorular	Evet		Hayır		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğretmenin alanı ile ilgili yeteri kadar bilgili olduğuna inanıyor musunuz?	209	87,1	31	12,9	240	100
Öğretmeninin ders anlatım tarzını beğeniyor musun?	226	94,2	14	5,8	240	100
Öğretmen size dersi sevdirmek için gerekli çabayı gösteriyor mu?	181	75,4	59	24,6	240	100
Öğretmen dersi görsel örneklerle zenginleştiriyor mu?	181	75,4	59	24,6	240	100
Güzel resim yaptığında öğretmenin beğenisini belli ediyor mu?	192	80	48	20	240	100
Öğretmenin Resim-İş dersini ilgi çekici hale getiriyor mu?	174	72,5	66	27,5	240	100
Konu dışında resim yapmak istediğinde öğretmenin anlayışlı davranıyor mu?	136	56,7	104	43,3	240	100
Resim-İş dersi beklentileriniz doğrultusunda işleniyor mu?	198	82,5	42	17,5	240	100

Tablo 21 öğrencilerin öğretmenlerine yönelik düşüncelerini içermektedir. Bulgulara göre, öğretmenin alanı ile ilgili yeteri kadar bilgili olduğuna inanıyor

musunuz sorusuna; öğrencilerin % 87,1'i evet, % 12,9'u hayır seçeneğini işaretlemişlerdir. Öğretmenin ders anlatım tarzını beğeniyor musunuz sorusuna; öğrencilerin % 94,2'si evet, % 5,8'i hayır seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmen size dersi sevdirmek için gerekli çabayı gösteriyor mu sorusuna; öğrencilerin % 75,4'ü evet, % 24,6'sı hayır seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmen dersi görsel örneklerle zenginleştiriyor mu sorusuna, öğrencilerin % 75,4'ü evet, 24,6'sı hayır seçeneğini işaretlemiştir. Güzel resim yaptığında öğretmenin beğenisini belli ediyor mu sorusuna; öğrencilerin, % 80'i evet, % 20'si hayır seçeneğini işaretlemiştir. Öğretmenin resim dersini ilgi çekici hale getiriyor mu sorusuna, öğrencilerin % 72,5'i evet, % 27,5'i hayır seçeneğini işaretlemiştir. Konu dışında resim yapmak istediğinde öğretmenin anlayışlı davranıyor mu sorusuna; öğrencilerin % 56,7'si evet, % 43,3'ü hayır seçeneğini işaretlemiştir. Resim-İş dersi beklentileriniz doğrultusunda işleniyor mu sorusuna; öğrencilerin % 82,5'i evet, % 17,5'i hayır seçeneğini işaretlemiştir.

Bulgular gösteriyor ki Resim-İş dersinde öğretmenlerin anlatım tarzıyla, öğrencilere yaklaşımlarıyla ve konuyu görsel örneklerle zenginleştirmeleriyle, derse karşı öğrencilerin ilgilerini çekebilmek için ellerinden geleni yapıyor olmaları öğrencilerin derse karşı ilgilerinin artmasını sağlayan önemli bir faktör olmuştur.

3.2.3 Resim-İş Dersinde Takdir Edilen Notun, Öğrencilerin Resim-iş Dersine Olan İlgisine Etkisi Var mıdır?

Tablo 22. Öğrencilerin Resim-İş Dersinden Aldıkları Notun Resim-İş Dersine Olan İlgilerini Nasıl Etkilediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Başarı Ortalamasını Nasıl Etkiliyor	Sayı	%
Olumlu	177	73,7
Olumsuz	10	4,2
Etkilemiyor	53	22,1
Toplam	240	100

Tablo 22’de öğrencilerin % 73,7’lik çoğunluğu Resim-İş dersinden aldıkları notun Resim-İş dersine olan ilgilerini olumlu etkilediğini, % 4,2’si olumsuz etkilediğini, % 22,1’i ise etkilemediğini belirtmiştir. Bu dağılım eğitimcinin not verirken verilen notun derse olan ilgiyi etkileyeceğini dikkate alabileceğini göstermektedir.

Tablo 23. Resim-İş Dersinde Verilen Notun Öğrenci ve Veliler Üzerindeki Etkisini Gösteren Görüşlerin Dağılımı

Seçenekler	Sayı	%
Diğer derslerden aldıkları notlardan farklı görmüyorlar	-	-
Resim-İş dersinden hak ettikleri notun üstünde beklentileri var	6	50
Bu dersten düşük not almayı kabullenemiyorlar	4	33,3
Resim-İş dersinden aldıkları notu önemsemiyorlar	2	16,7
Toplam	12	100

Tablo 23’deki bulgulara göre; öğretmenlerin izlenimleri doğrultusunda, öğrenci ve velilerin % 50’si Resim-İş dersinden hak ettikleri notun üstünde beklentilerinin olduğunu ve bu dersten düşük not almayı kabullenemedikleri, % 16,7’si ise Resim-İş dersinden aldıkları notu önemsemedikleri ortaya çıkmıştır. Sayısal ve sözel derslere yönelişin, Resim-İş dersinden kolayca yüksek not alınabileceği düşüncesini oluşturduğu söylenebilir.

3.2.4 Sanat Eğitimine Verilen Süre Ve Resim-İş Dersinin Yapıldığı Ortam, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgilerini Etkiliyor mu?

Tablo 24. Öğrencilerden Resim Dersinde Yapılması İstenen Konular İçin Verilen Sürenin Yeterli Olup Olmadığına Dair Görüşlerin Dağılımı

Yeterli	Sayı	%
Evet	100	41,7
Hayır	140	58,3
Toplam	240	100

Tablo 24'daki bulgulara göre öğrencilerin % 58,3'ünün resim dersinde istenen konular için verilen sürenin yeterli olmadığını, % 41,7'si yeterli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 25. Resim-İş Dersinin Gerçekleştirildiği Ortamın Öğrencilerin Derse Karşı İlgilerini Etkileyip Etkilemediğine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Etkilediğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Evet	12	100
Hayır	-	0
Toplam	12	100

Tablo 25'de eğitimcilerin % 100'ü Resim-İş dersinin gerçekleştirildiği ortamın öğrencilerin derse karşı ilgilerini etkilediğini ifade etmişlerdir. Tablo 24 ile Tablo 25'e bakıldığında, atölye olmayışı ve ders saatinin yetersizliği yanı sıra ön hazırlık gerekliliğinin de uygulama süresini azaltması, öğrencilerin derse olan ilgilerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir.

3.3 İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgî Düzeylerini Belirlemede Aile Faktörüne İlişkin Alt Problemler

3.3.1 Anne Babanın Öğrenim Düzeyi, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgî Düzeylerini Etkiliyor mu?

Tablo 26. Öğrencilerin Anne Babalarının Eğitim Düzeyine İlişkin Bilgiler

Seçenekler	Anne		Baba	
	Sayı	%	Sayı	%
İlkokul mezunu	98	40,8	56	23,3
Ortaokul mezunu	34	14,2	42	17,6
Lise mezunu	66	27,5	85	35,4
Üniversite mezunu	37	15,4	56	23,3
Okuma yazma bilmeyen	5	2,1	1	0,4
Toplam	240	100	240	100

Tablo 26'de öğrenci annelerinin % 40,8'i İlkokul mezunu, % 14,4'si Ortaokul mezunu, % 27,5'i Lise mezunu, % 15,4'ü ise Üniversite mezunudur. % 2,1'i de diğer seçeneğini işaretlemiştir.

Bulgulara göre öğrenci babalarının % 23,3'ü İlkokul mezunu, % 17,6'sı Ortaokul mezunu, % 35,4'ü Lise mezunu, % 23,3'ü Üniversite mezunudur. % 0,4'ü de diğer seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 27. İlköğretim Öğrencilerinin Babalarının Öğrenim Düzeylerine Göre İlgilerinin Dağılımı

Öğrenim düzeyi Sorumlar	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Diğer		Toplam											
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır										
	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%										
Resim dersi beklentileriniz doğrultusunda işleniyor mu?	46	19,1	10	4,2	32	13,3	10	4,2	68	28,3	17	7,1	45	18,8	11	4,6	1	0,4	-	-	240	100
Ders haricinde resim yapar mısınız?	40	16,7	16	6,7	34	14,2	8	3,3	57	23,7	28	11,7	39	16,2	17	7,1	-	-	1	0,4	240	100
Resim yapmayı mutluluk verici buluyor musun?	43	17,9	13	5,4	35	14,6	7	2,9	67	27,9	18	7,5	42	17,5	14	5,8	1	0,4	-	-	240	100
Grup olarak resim sergisi gezdiniz mi?	12	5,0	44	18,3	15	6,3	27	11,3	31	12,9	54	22,5	20	8,3	36	15,0	-	-	1	0,4	240	100
Panolara asılan resimlerini izliyor musun?	52	21,7	4	1,7	38	15,8	4	1,6	75	31,3	10	4,2	50	1,8	6	2,5	1	0,4	-	-	240	100

Tablo 28. İlköğretim Öğrencilerinin Annelelerinin Öğrenim Düzeylerine Göre İlgilerinin Dağılımı

Eğitim düzeyi Sorular	İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		Diğer		Toplam											
	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	sayı	%										
	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%	sayı	%										
Resim dersi beklentileriniz doğrultusunda işleniyor mu?	75	31,3	23	9,6	26	10,8	8	3,3	53	22,1	13	5,4	29	12,1	8	3,3	5	2,1	-	-	240	100
Ders haricinde resim yapar mısınız?	68	28,3	30	12,5	27	11,2	7	2,9	42	17,5	24	10,0	28	11,7	9	3,8	1	0,4	4	1,7	240	100
Resim yapmayı mutluluk verici buluyor musun?	78	32,5	20	8,3	29	12,1	5	2,1	56	23,3	10	4,2	26	10,8	11	4,6	5	2,1	-	-	240	100
Grup olarak resim sergisi gezdiniz mi?	34	14,2	64	26,7	18	7,5	16	6,6	26	10,8	40	16,7	10	4,2	27	11,3	1	0,4	4	1,6	240	100
Panolara asılan resimlerini izliyor musun?	88	36,6	10	4,1	29	12,1	5	2,1	60	25,0	6	2,5	34	14,2	3	1,3	5	2,1	-	-	240	100

Anne ve babaların eğitim düzeyi, öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgilerine ait bilgileri veren tablo 27 ve 28’de lise mezunu olan babaların çocuklarının çoğunluğu; Resim-İş dersinin beklentileri doğrultusunda geçtiğini, ders harici resim yaptıklarını, resim yapmayı mutluluk verici bulduklarını, panolara asılan resimleri izlediklerini ifade etmişlerdir.

İlkokul mezunu olan annelerin çocuklarının çoğunluğu; Resim-İş dersinin beklentileri doğrultusunda geçtiğini, ders harici resim yaptıklarını, resim yapmayı mutluluk verici bulduklarını, panolara asılan resimleri izlediklerini ifade etmişlerdir.

3.3.2 Eğitimciye Göre Anne Babanın Sanat Eğitimine Karşı Olumlu ya da Olumsuz Yaklaşımları, Öğrencilerin Resim-İş Dersine Olan İlgi Düzeylerini Etkiliyor mu?

Tablo 29. İlköğretim Kurumlarındaki Resim Öğretmenlerinin, Velilerin Sanat Eğitimine Karşı Yaklaşımlarının, Öğrenciler Üzerinde Etkisini Görüp Görmediklerine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Öğrenciler Üzerinde Etkisini Görüyorum	Sayı	%
Evet	10	83,3
Hayır	2	16,7
Toplam	12	100

Tablo 29’deki bulgulara göre, öğretmenlerin izlenimleri doğrultusunda, %83,3’ü velilerin sanat eğitimine karşı yaklaşımlarının, öğrenciler üzerinde etkili olduğunu, % 16,7’si de velilerin sanat eğitimine karşı yaklaşımlarının, öğrenciler üzerinde etkili olmadığını ifade etmiştir.

Form A anketinin son iki sorusuna, Resim-İş dersinden ve öğretmenlerinden beklentilerini daha iyi anlamak için, öğrencilere açık uçlu sorular yöneltilmiştir.

Resim-İş dersinin nasıl geçmesini istersiniz?

Resim-İş dersi öğretmenlerinizden beklentileriniz nelerdir?

Bu açık uçlu soruları öğrencilerin çoğunluğu şu şekilde ifadelendirmişlerdir:

- Resim-İş ders saatinin arttırılmasını istediklerini,
- Yeteneklerini arttırmak için ders saatinin fazla olması gerektiğini,
- Dersin daha fazla görsel araç ve gereç ile desteklenmesini istediklerini,
- Resim-İş dersini daha rahat ortam sağlayan atölyede işlemek istediklerini,
- Yapmayı istedikleri resim konularında öğretmenlerinin toleranslı olmalarını,
- Resim-İş dersinde müzik dinlemek için imkân sağlanmasını,
- Gruplar halinde ortak resim çalışmaları yapmak istediklerini
- Resim-İş öğretmenlerinin gereken her şeyi yaptığını söylemişlerdir.

Sonuç olarak öğrenciler Resim-İş dersinde sıkılmamak, özgür olmak, atölyede resim yapmak istemektedirler. Öğrencilerin çoğunluğu Resim-İş dersi saatinin yetersizliğini, yapmak istedikleri resim konularında öğretmenlerinin biraz daha anlayışlı davranmalarını, gruplar halinde büyük resim çalışmaları yapmak istediklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerinin bu konularda daha duyarlı davranabileceğini belirtmektedirler.

SONUÇ

4.1 Tartışma

Form A' da ki bulgulara göre ilköğretim öğrencilerinin çoğunluğunun Resim-İş dersini, el becerilerini arttırıcı, yaratıcılığı geliştirici, rahatlatıcı, düşündürücü, kişiliği geliştirmeye yönelik bulduğu ortaya çıkmıştır. Güney'in (2006) bulguları ile uyum göstermektedir.

“Doğru bir eğitim yaşantısından geçen, amaçları iyi tespit edilmiş sanat eğitimi alan birey dünyayı daha anlamlı yaşar, yaratıcı olmanın özgürlüğünü ve insan olmanın yüceliğini yaşar” (Baler 1990: 93). Resim dersinin önemi, amaçları, gerekliliği, anlatılarak öğrenciler bilinçlendirilmelidir. Tüm bunların yapılmasıyla, öğrencinin derse ilgisi artarak, bilinçli eğitimden geçmesi sağlanacaktır.

Uzmanlara göre, 12-13-14 yaş grubu çocuğun çizgisel gelişim basamağının “Görünürde Doğalcılık, Mantık Dönemi” olarak ifade edilir.

Ergenlik öncesi olarak kabul edilen 12 yaş ile ergenlik çağı arasındaki bu dönemde, çocuk resimlerinde bir hayli değişiklikler görülür. Gerçeğe daha yakın resimler yapmaya başlarlar, eğer benzetemezlerse umutsuzluk görülebilir. Resmi düşüncenin ve duyarlılığın ürünü olarak görmeye başlar. Sanata karşı ilgi artar. Sanat eserlerine hayranlık bu dönemde başlar (Sezer 2001: 22).

Bulgular sonucunda 12-13-14 yaş grubunun çoğunluğunun, panolara asılan resimleri izlediği, ders harici resim yaptığı, resim yapmayı mutluluk verici bulduğu ortaya çıkmıştır. Yaş gruplarına yöneltilen panolara asılan resimleri izleyip izlemediği ve Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olup olmayacağı yönündeki sorulara verilen cevaplarda istatistiksel manada farklılık ($p>0,05$) bulunmamakta ise de ders harici resim yapmaya ve resim yapmayı mutluluk verici bulmaya yönelik sorulara verilen cevaplar istatistiksel manada farklılık ($p<0,001$ ve $p<0,05$) arz etmiştir. Yolcu (1995) araştırmasında yaş gruplarına göre anlamlı farklılıklar tespit etmiştir ($p<0,01$).

Mantık Dönemine (12-13-14 yaş grubu) ait öğrenciler en fazla manzara resmi yapmayı sevdiğini ifade etmişlerdir. “Mantık Dönemi diye adlandırdığımız bu çağda çocuk daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenirler. Renk, gölge, ışığı hava akımlarıyla karşılaştırır, perspektife önem verir.” (Kehnemuyi 1995: 32).

Bulgulara göre 12 yaş grubu öğrencilerinin en çok kullanmayı sevdiğini tekniklerin, pastel, sulu boya, guaj boya olduğu ortaya çıkmıştır. “Çocuklar pastele çok çabuk uyum sağlarlar. Çoğunlukla yağlı pastelin seçilmesi, renkli kalemlerin çocuklar için pek ideal bir boya türü olmamasından ileri gelir” (Kehnemuyi 1995: 68).

13-14 yaş grubuna ait öğrencilerin çoğunluğunun ise karakalem, desen çalışmasını sevdiğini görülmüştür. “Çocuk ya da ergen bu dönemde yakın çevresinde gördüğü objelerin orantılarını, boyutlarını, derinliklerini, çizgilerine yansıtmaya çalışır” (Kehnemuyi 1995: 67).

Pek çok araştırma konu seçiminde cinsiyet farklılıklarının da etkili olduğunu kanıtlamıştır. “Bir Adam Çiz” testi ile yapılmış çalışmalarda çocuklarda genelde kendi cinsiyetindeki figürleri tercih ettikleri ortaya konmuştur. Levy ve Levy gençler tarafından çizilmiş 2000 kadar hayvan resmini bitirdikten sonra erkeklerin daha çok yılan, balık ve at, kızların ise tavşan ve köpek çizdikleri sonucuna ulaşmışlardır (Yavuzer 1995: 68).

Ne tür resim yapmayı seversiniz sorusuna kız ve erkek öğrencilerin çoğu manzara resmini sevdiğini ifade ederken aynı sorunun diğerleri seçeneğine erkek öğrenciler hayvan resimlerini ve karikatür çizmek diye doldururken, kız öğrenciler dekoratif resimler yapmayı sevdiğini ifade etmişlerdir.

Ders haricinde resim yapıp yapmadıkları ve resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadıkları sorularına hem kız hem de erkek öğrencilerin çoğunluğunun ders haricinde resim yaptığı, resim yapmayı mutluluk verici bulduğu, panolara asılan resimleri izlediği, Resim-İş dersinin hayatına katkısı olacağını belirtmişleridir. Cinsiyet gruplarına yöneltilen ders harici resim yapıp yapmamaya ve Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olup olmayacağı yönündeki sorulara verilen cevaplarda

istatistiksel manada farklılık ($p>0,05$) bulunmamakta ise de resim yapmayı mutluluk verici bulmaya yönelik sorular ile panolara asılan resimleri izleyip izlemediği sorularına verilen cevaplar istatistiksel manada farklılık ($p<0,05$) arz etmiştir.

Öğrencilerin, % 34,3'ünün Resim-İş dersinde, 19,6'sının ders dışı çevresinde de ünlü resamlara ait resimleri gördüklerini ifade etmeleri, öğrencilerin çevrelerine dikkatli baktıkları, ünlü ressamların yaptığı resimlerin çoğaltılmış örneklerini gördüklerini ifade etmişlerdir. Kısacası öğrencilerin çoğunluğunun ders dışında da resme ilgili oldukları söylenebilir. Güney (2006), lise öğrencilerin çoğunluğunun ders dışında resim yapmadığını, ünlü resamlara ait resimleri ve onların çoğaltılmış örneklerini görmediklerini tespit etmiştir. Bunun nedenin, lise düzeyindeki öğrencilerin gelecek kaygısı (ÖSS sınav stresi) taşımaları sebebiyle resme karşı ilgisiz oldukları söylenebilir.

Bulgulara göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Resim-İş dersinden aldığı notun genel başarı ortalamasını olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Güney'in (2006) bulgularıyla uyum sağlamaktadır

Notla yapılan değerlendirmede öğrencinin sadece yaptıkları çalışmaları değil duyuşsal ve bilişsel alanları da dikkate alınmalıdır. Çocuk resimlerine yetişkinlerin gözüyle bakmak yanlıştır. Onlar doğayı yetişkinler gibi algılamaz. Algılayamadıklarını hayal güçleriyle tamamlarlar. Bu nedenle çocuk resimlerinde gerçeğe uygunluk ve evrensel bir sanat anlayışı aranmaz.

Değerlendirme öğrencinin tek bir çalışmasına bakarak yapılmaz. Öğretmen çocuğun genel gelişimini dikkate alarak uygun gördüğü zamanlarda çalışmaları değerlendirir.

Eğitimci; her öğrenciyi kendi bünyesinde değerlendirmeli, bir başkasıyla ya da grupla karşılaştırma yapmamalıdır.

Not, öğrenciyi ürküten bir unsur olmamalıdır" (Sezer 2001: 26).

“Çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre görev yapmaya çalışan bir öğretmen sadece ders veren, ders anlatan, sınav yapan ve not takdir eden bir kimse değildir” (Oğuzkan 1985: 55). Öğretmenin üstlendiği görevler oldukça güçtür. Hedef yaratıcı bireyin üretkenliğinin geliştirilmesi olduğundan, çalışmaların aritmetiksel kriterlerle ölçülmesi, bireysel farklılıkların göz ardı edilmeyeceği ilkesini kabul etmiş olan sanat eğitimi ve sanat eğitimcisine bir hayli güçlük çıkarmaktır.

Resim-İş dersinde eğitimci değerlendirme yaparken oldukça hassas davranmalıdır. Çünkü elinde her ne kadar somut bir belge olsa da çocuğun resim çalışması esnasında gösterdiği anlık performanstan çok, bireysel farklılığını göz önünde tutarak; öğrencinin istekli oluşu, çalışmalarındaki özgünlük, çizgisel gelişimi, duygularını ifade edebilmesi, zamanı iyi kullanması, temiz çalışma alışkanlığı gibi ölçütlere dikkat edilmesi gerekmektedir.

B Formunda ise öğretmenlerin çoğunluğu, öğrencilerin Resim-İş dersinden hak ettikleri notun üstünde beklentilerinin ve bu dersten düşük not almayı kabullenemediklerini düşündüğü ortaya çıkmıştır. Burada asıl sorunun öğretmenlerin değerlendirmesi değil, öğrencilerin Resim-İş dersini diğer derslere oranla ciddiye almadığından olabileceği düşünülebilir.

Sanat eğitimcisi öncelikle öğrencilerinin eleştiri yapmalarını sağlamalıdır. Sınıfta farklı anlayışta yapılan çalışmaları sergileyerek, hemen hemen her öğrencinin bu çalışmaları eleştirmesi istenmelidir. Her öğrencinin eleştirisi, yanı sıra olsa küçümsenmeyerek ya da diğer arkadaşlarının bu tür yaklaşımlarına izin vermeyerek öğretmen tarafından sonuna kadar dinlenmeli ve eleştiri yapmanın önemini öğrenciler üzerinde hissettirilmelidir. Daha sonra sanat eğitimcisi eleştiri yaparak yanlışların düzeltilmesi, eksikleri tamamlamalıdır. Öğrencinin eleştiri yapması ilk başta ifade etme alışkanlığı kazandıracaktır. Kendi eleştirisinden sonra öğretmenin eleştiri yapmasıyla eksik ve hatalı yönlerini görerek eleştiri yapmayı öğrenecektir. Böyle bir eğitim süreci içinde, bir sanat eserinin incelenmesinde ve eleştirisinde gerekli nesnel ölçütlerin ne olduğunu anlayarak ve bilgi birikimiyle sanat eseri ile sanat eseri niteliği taşımayan çalışmaları ayırt edebilecektir (Balcı 1990: 85).

Resim-İş dersinin öğrencilerin beklentileri doğrultusunda işlenmesinde öğretmenin büyük rolü bulunmaktadır.

Öğrencinin eğitiminde en önemli çevre etmeni öğretmendir. İyi bir öğretmen yeri geldiğinde, öğrencinin gözünde anne-babadan ve tüm diğer kişilerden daha üstün tutulmaktadır. Böyle öğretmenin öğrenci üzerindeki eğitimsel etkisi de büyük olmaktadır. Çoğu zaman, öğrenci, öğretmenlerinden birine benzemek için örnek seçmektedir. Öğretmenin öğrencilerine örnek olabilmesi ise, öğretmende örneklik niteliklerinin bulunmasına bağlıdır. Öğretmenin örnek alınabilecek kişilik özelliklerinin en önemlisi öğrencileri ile kendi arasında sıcak ve samimi bir dostluk yaratabilmesidir. Diğerleri ise öğretmenin düzenli ve planlı çalışmasıdır (Başaran 1988: 195).

Bulgulara göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun; öğretmenin ders anlatım tarzını beğendiği, öğretmenin alanı ile ilgili yeteri kadar bilgili olduğuna inandığı, Resim-İş dersinin beklentileri doğrultusunda geçtiği, güzel resim yaptığında öğretmenin beğenisini belli ettiği, öğretmenin dersi görsel örneklerle zenginleştirdiği, öğretmenin dersi sevdirmek için gerekli çabayı gösterdiği, öğretmenin Resim-İş dersini ilgi çekici hale getirdiği ortaya çıkmıştır.

Sonuca bakıldığında öğretmenlerin Resim-İş dersini ilgi çekici hale getirdikleri söylenebilir.

Öğretmenin öğrencilerin yanında da uygulama yapması, öğrencileri teşvik ve özendirme adına önem taşımaktadır.

Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun egzersiz dersi verdiği, sanat ve sanat eğitimiyle ilgili sempozyum, panel, konferans gibi etkinliklere katıldığı, karma sergilerde bulunduğu ifade edilmiştir.

Bulgulara göre ankete katılan öğretmenlerin % 83,3'ünün, velilerin sanat eğitimine karşı yaklaşımlarının, öğrencileri etkilediğini savunmaktadır.

Sowrey ve Telfort'a göre; bir ailenin toplumdaki yerini ailenin; yaşadığı çevre, mal varlığı, toplum işlerine katılması, soyu, ünü, geçim biçimi belirler. Bu değişkenlere göre, aileleri toplumsal katmanlara ayırmak olanaklıdır. Bir ailenin alt, orta ve yüksek katmanlardan birinde olması, ailenin eğitim çevresini etkileyebilmektedir. Bir toplumu oluşturan katmanlar üzerinde yapılan araştırmalar ailenin toplum içindeki yerine göre, okula karşı değişik tutumlar, değer yargıları ve eylemler geliştirdiklerini göstermektedir. Gençler, ailelerinin, eğitime, okula karşı tutum, değer yargısını ve

eylemlerini benimsemekte ve buna göre davranmaktadırlar (Başaran 1988: 171).

Bu bağlamda ilköğretim öğrencilerinin Resim-İş dersine olan ilgilerini olumsuz yönde etkileyen velileri bilinçlendirmek, öğrenci ve velilere rehberlik yapmak bu konunun uzmanı olan sanat eğitimcilerine düşmektedir.

Bulgulara bakıldığında öğrencilerin, annelerinin çoğunluğunun ilkokul mezunu, babaların çoğunun ise lise mezunu olduğu ortaya çıkmıştır.

Okullarda yapılan eğitimin başarılı olması için ve amaçlarına ulaşabilmesi için öğrencinin ailesinin ilgi ve yardımına ihtiyaç vardır.

Okulda başlayan birçok eğitsel çalışmalar öğrencinin ailesinde ve okul çevresinde tamamlanır. Okul yönetimi ailenin katkısını sağlamak üzere öğrenci veli ve ebeveynlerinin bir araya gelerek birlik ve dernek kurmalarına yardımcı olmalıdır. Ancak okul müdürü bu kuruluşları okul emrinde veya okula hizmet edecek kuruluşlar olarak görmeden, aralarındaki ilişkileri ilgili kanun ve yönetmelik hükümleri ile belirli ilkelere göre düzenler (Kanun No: 2908), (MEB. 1965. Tebliğler Dergisi).

Okul-aile işbirliği öğrenci başarısının artması, katılım, güdülenme, kendine güven ve davranışların değişmesini sağlamaktadır. Ayrıca çocukların, okul ve öğretmenlere ilişkin olumlu tutumlar geliştirmesinde de aile katılımı bir araçtır (Pehlivan 2000: 110).

Araştırmadaki bulgulara göre, öğrencilerin % 58,3'ü resim dersinde istenen konular için verilen sürenin yeterli olmadığını ifade etmiştir ki ilköğretim kurumlarında Resim-İş dersi haftada 1 saattir.

ABD, sanat eğitiminin önemini topluma, ülkemize göre daha yaygın olarak kabullenmiş bir ülke olarak nitelendirilebilir. Sanat eğitimi sayesinde dünyada ve kendi toplumları içinde yaşayan farklı kültürleri tanıtmayı, onların kültür birikimlerini herkese anlatarak onlardan bütün toplumun yararlanmasını sağlamayı amaçlamaları anlaşılmayacak bir eğitim politikası değildir. Bu nedenlerden dolayı, sanat eğitimi dersleri ilköğretim seviyesinde bir öğretim dönemi içerisinde günde 1 ders saati (40-45 dakika) olarak öğrencileri aktarılmaktadır. Bu derslerde öğrenciler uygulamalarını da yaparak sıkılmadan sanatın tarihsel gelişimini, estetiğini, sanat eserlerine nasıl bakmaları gerektiğini de öğrenmektedirler. Şurası bir gerçektir ki, ülkemizde çoğu okulda sınıfta yapılan haftada sadece 40 dakikalık bir ders süresince öğrencilerin resim dersine yoğunlaşmaları ve bu dersi diğer dersleri ile aynı önemde görmeleri imkansızdır (Gökay 2003:

İlköğretim ve Üniversite Aşamasındaki Sanat Eğitiminin ABD-Arizona' daki Yeri, para.21).

40 dakikalık bir süre içerisinde öğrencinin çalışma için yaptığı hazırlık, öğretmenin ders öncesi hazırlığı, bir önceki konunun hatırlatılıp, yeni konu için motivasyon sağlanması ve son beş dakikayı toplama hazırlığı olarak düşünecek olursak, dersin kuramsal ve algısal anları için 20 dakika gibi bir süre kalmaktadır.

Bu süre ise sonuçların sağlıklı bir biçimde alınabilmesi, endüstriyel ve teknolojik gelişmenin çağımız insanını yaratıcılık açısından zorladığı günümüzde çok yetersiz kalmaktadır (Özhan 1995: 65).

Form B anketinin son bölümünde öğretmenlere eklemek istedikleri görüşlerini alabilmek için yöneltilen, öğrencinin başarı düzeyi ve ilgilerini etkilediğine inandığınız hususlar açık uçlu sorusuna öğretmenler şu cevapları vermişlerdir:

- İlköğretim kurumlarında atölye ortamlarının gerektiği,
- Atölye ortamlarında öğrencilerin kendilerini daha rahat ve özgürce ifade edebileceklerini müzik dinletilerek onların konsantre olmalarını sağlayacağını,
- Atölyelerde teknoloji ile görsel iletişim kurulabilecek malzemelerin yer alması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Okullarımızda uygulanan öğretim stratejilerinin gözden geçirilmesinin gerekli olduğu ortadadır. Öğretim stratejisi, önceden belirlenmiş öğrenim amaçlarını elde etmek için tasarlanır. Başvurulan öğrenme ortamının ve kullanılan materyallerin konuyu kavratmaya, ilgi beceri ve yeterlilikleri kazandırmaya uygun olması, başka bir deyişle öğrenciye dönük olması önemlidir (Titiz 1998: 12).

Modern eğitim araçları hem öğretmenlerin sahip oldukları olanakları zenginleştirmek, hem de çalışmalarını daha verimli kılmak bakımından etkili olmaktadır. Ayrıca modern eğitim araçları, öğrencide derse karşı ilgi uyandırmak ve böylece daha iyi öğrenmesini sağlamak bakımından da yararlı olacaktır (Başaran 1988: 156).

4.2 Sonuç

Gruplara yöneltilen ders harici resim yapıp yapmadığı sorulara verilen cevaplar yaş gruplarında istatistiksel manada farklılık ($p < 0,001$) arz etmekte iken cinsiyet gruplarında farklılık ($p > 0,05$) arz etmemektedir. Panolara asılan resimleri izleyip izlemediği yönündeki sorulara verilen cevaplar yaş gruplarında istatistiksel manada farklılık ($p > 0,05$) arz etmez iken cinsiyet gruplarında farklılık ($p < 0,05$) arz etmektedir.

Resim-İş dersinin hayatına bir katkısı olup olmayacağı yönündeki sorulara verilen cevaplarda her iki grupta (yaş ve cinsiyet) da istatistiksel manada farklılık ($p>0,05$) bulunmamakta. Resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadığı yönündeki sorulara verilen cevaplarda ise her iki grupta (yaş ve cinsiyet) da istatistiksel manada farklılık ($p<0,05$) bulunmaktadır.

1. İlköğretim öğrencilerinin, Resim-İş dersinin gerekliliğinin kavranmasının, Resim-İş dersine olan ilgisine olumlu etkisi olacaktır. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin çoğunluğu Resim-İş dersini; el becerilerini arttırıcı, yaratıcılığı geliştiren, rahatlatıcı ve düşündürücü bulduğu ortaya çıkmıştır.

2. “Öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerinde yaş farkı açısından farklılık var mıdır?” sorusuna 6 farklı tablomuz bulunmaktadır. Bulgulara göre yaş gruplarının arasındaki yüzdelik değerlerin birbirine yakın olduğu görülmüştür. Öğrencilerin ne tür resimler yapmayı sevdiğine ait soruda bütün yaş gruplarının manzara resmi yapmayı sevdiğini ortaya çıkmıştır. Yaş grupları açısından öğrencilerin ders haricinde resim yapıp yapmadığına ilişkin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmuştur ($p<0,001$). Gruba yönelik öğrencilerin resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadığına ilişkin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık bulunmuştur ($p<0,05$).

3. Öğrencilerin resim yaparken en çok kullanmayı sevdiğini teknik olarak; 12 yaş grubu, pastel boya suluboya guaj boya çalışmalarını, 13-14 yaş grubu ise karakalem desen çalışmalarını sevdiğini ortaya çıkmıştır.

4. “Kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında Resim-İş dersine olan ilgi düzeylerinde farklılık var mıdır?” Sorusuna 6 farklı tablomuz bulunmaktadır. Bulgulara göre sorulara evet cevabının yüzdelik olarak çoğunluğunun kız öğrencilere ait olduğu görülmüştür. Cinsiyet grupları açısından öğrencilerin resim yapmayı mutluluk verici bulup bulmadığına ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna

cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık vardır ($p < 0,05$). Gruba yönelik öğrencilerin panolara asılan resimleri izleyip izlemediğine ilişkin görüşlerin dağılımı sorusuna cevap verenler arasında istatistiksel manada farklılık vardır ($p < 0,05$).

5. “Öğrencilerin ders haricinde Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri nasıldır?” sorusunu aydınlatacak olan iki ayrı tablo oluşturulmuştur. Bulgulara göre; öğrencilerin çoğunluğu panolara asılan resimleri izlediği, resim yapmayı mutluluk verici bulduğu, ders harici resim yaptığı, % 51,6’sının ünlü resamlara ait resimleri Resim-İş dersinde ve ders dışında çevresinde gördüğü ortaya çıkmıştır.

6. Sanat eğitiminde değerlendirme unsurları diğer derslere göre daha güçtür. Sanat ile ilgili çabaların, işlerin ve yapıtların ölçülmesi son derece zordur. Bireysel farklılıkların da dikkate alındığı bu durumda, sanat eğitimcilerinin bu konuda gayet başarılı olduğu ve öğrencilerin çoğunluğunun resim dersinden aldıkları notun başarı ortalamalarına olumlu etkiler yaptığı ortaya çıkmıştır.

7. Hangi ders olursa olsun öğrencilerin derse karşı ilgilerini etkileyen faktörlerden birinin de öğretmenler olduğu bilinmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun, öğretmenin ders anlatım tarzını beğendiği, öğretmenin alanıyla ilgili yeterli bilgiye olduğuna inandığı, dersi sevdirmek için gayret gösterdiği, görsel örneklerle zenginleştirdiği, ilgi çekici hale getirdiğini düşündükleri ortaya çıkmıştır.

8. İlköğretim kurumlarında Resim-İş dersine haftada bir saatlik süre ayrılması, öğrencilerin derse olan ilgilerini olumsuz yönde etkilemediği tespit edilmiştir. Ancak A Formundaki “Resim-İş dersinin nasıl geçmesini istersiniz?” sorusuna öğrencilerin çoğunluğu Resim-İş dersinin iki saate çıkarılmasını istedikleri ve okullarında atölyelerinin olmasını istedikleri ortaya çıkmıştır.

9. İyi bir eğitim almış ebeveynlerin elbette ki çocuklarına sanat eğitimi hakkında vereceği destek de kuvvetli olacaktır. Ancak bulgulara bakıldığında ise eğitim

düzeyi ilkokul olan annelerin çocuklarının; Resim-İş dersinin beklentileri doğrultusunda geçtiği, ders harici resim yaptığı, resim yapmayı mutluluk verici bulduğu, panolara asılan resimleri izlediği ortaya çıkmıştır. Eğitim düzeyi lise olan babaların çocuklarının da; Resim-İş dersinin beklentileri doğrultusunda geçtiği, ders harici resim yaptığı, resim yapmayı mutluluk verici bulduğu, panolara asılan resimleri izlediği ortaya çıkmıştır.

Oysa üniversite mezunu ebeveynlerde sonuç beklenilenin aksi olmuştur. Bunda etken üniversite mezunu velilerin sanat eğitiminin mali olarak kazanç getirmediği ve iş bulma imkânının kısıtlı olduğu düşünceleri ile çocuklarının sanat eğitimine destek vermek yerine doğa bilimleri alanına önem vermelerinden kaynaklanabilir. Aynı zamanda ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun, annelerinin ilkokul mezunu babalarının ise lise mezunu olması bulguları etkilemiştir.

4.3 Öneriler

1. Sanatın çok yönlü öğretilmesi sanat eğitiminde çağdaş yaklaşımın bir gereğidir. Temel sanat eğitiminin verildiği Resim-İş derslerinde hedeflenen eğitim, çocukların düşünmesini, araştırmasını sağlayacak, yaratıcı güçlerini harekete geçirecek ve geliştirecek bir yol izlenmelidir.
2. Sanat eğitiminde teori ve uygulama birlikte yürütülmeli, her çocuğun yaratıcı bir yetiye sahip olduğu düşünülerek programlar çocuk merkezli olarak planlanmalı ve geliştirilmelidir.
3. Öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgilerini arttırmak için; öğretmenin tutum ve davranışlarının samimi ve sevecen, ders konularının işlenmesinde öğretmenin malzeme ve teknikleri zaman zaman değiştirmesi ile çekici hale getirilmelidir.
4. Resim-İş öğretmeni, dersini işlerken, dersin hedefini ve öğrencilerin kazanacağı davranışlarını ön planda tutmalı, dersin sonunda öğrencilere istendik davranışlar kazandırabilmelidir.

5. Sanat eğitimi, her bireyin alması gereken bir eğitimidir. Sanat eğitiminin daha etkin bir biçimde geliştirebilmesi için dijital devrimin yaşandığı günümüzde sanat ortamında gelişen, dünyayı izleyemeyen bir eğitimcinin, çok iyi bir vizyonunun olamayacağı söylenebilir.

6. Öğretmenin eğitici ve sevecen yaklaşımı, malzeme ve tekniklerin zaman zaman değiştirilmesi, üç boyutlu çalışmalara süreç içerisinde yeterince yer verilmesi gibi tutumlar, çocukların resim faaliyetlerine karşı daha ilgili ve istekli olmalarına yardımcı olacak davranışlar olduğu söylenebilir.

7. Sanat eğitiminde teorik uygulamalar birbirlerini tamamlayıcı önemli iki unsurdur. Dolayısıyla çağdaş sanat öğretimi, zihinsel artistik süreçleri canlı tutan uygulamalarla öğrencilerin gelişmeleri, sorgulayan, eleştiren, üretici, yapıcı, aktif, sorumlu, bağımsız düşünebilen, yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesinde; İlköğretim kurumlarındaki sanat eğitimi ders saatlerinin haftada bir saat olması düşündürücüdür.

Ayrıca öğrencilerin derse hazırlık, öğretmenin konu hakkında teorik bilgi vermesi ile kalan süre içerisinde öğrencinin uygulama ve eleştiri yapma süresi çok azdır. Bu sebeple ders en az iki saat olması gerekmektedir.

8. Derslerin anlaşılır ve günlük yaşam ile bağdaştırılmasında en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin, öğrencilerinin dikkatini çekme becerisini sağlamaya yönelik, eğitim ve öğretim yöntemlerinden yararlanmaları gerekmektedir. Bu işlevleri yapabilmeleri içinde öğretmenlerimizin eğitimdeki çalışmaları ve yapılan araştırmaları takip etmeleri gerekir.

9. Sanat eğitimi derslerinin artık klasik sınıf mekânlarından çok öğrencilerle öğretmen arasındaki iletişim ve motivasyonun daha iyi kurulabileceği atölyelerde yapılması gerekmektedir.

10. Sanat eğitiminin tüm süreçlerinde eğitim teknolojilerinin (slayt, bilgisayar, data-show) olabildiğince kullanılmasında yarar vardır.

11. Resim-İş dersinde öğrenciler gruplandırılarak proje çalışmaları yapılmalı, müze eğitimine yer verilmelidir.

12. Çocukların Resim-İş dersine olan ilgi ve isteklerini arttırmak için çocukların; biyolojik, ruhsal ve grafiksel gelişimlerini dikkate almak ve bu doğrultuda konu, malzeme ve teknik seçiminde dikkat edilmelidir.

13. Ailelerin öğrencinin eğitiminde okulun yanında en etkili kurum olduğu bilinmektedir. Öğrenciyi tanımada, yönlendirmede, yeteneğini ve kapasitesini arttırmada mutlaka aileyle işbirliğine gidilmelidir. Okul-aile bağları sıkı tutulmalıdır.

14. Veliler sanat eğitimi derslerinin önemi konusunda bilinçlendirilmelidir. Sanat eğitiminin, öğrencinin duygusal alandaki gelişimi ile ilintili olduğu anlatılmalıdır. Kültür ve uygarlığın oluşumunda sanat ve sanatçının önemli yeri olduğu vurgulanmalıdır.

15. Öğrenciler için sergiler açılmalı, öğrenciler sanatsal sergilere götürülmeli, sanat ve sanatçılar tanıtılmalıdır. Sergi katalogları ve ressamların resimleri ya da tıpkı basımları, öğrencilere izletilmelidir.

16. Öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri Resim-İş dersi ortamı sağlanmalıdır. Gördüğünü aynen resmeden değil, düşündüğünü resmeden bir resim eğitimi anlayışı yerleştirilmelidir. Derslerde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek için yaş gruplarına göre hayal gücünün kullanımına yönelik konular işlenmeli öğrenciler hayal etmeye ve düşünmeye yönlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Artut, Kazım. 2001. **Sanat Eğitimi Kurumları ve Yöntemleri**. Ankara: Anı Yay.
- Aydın, Ayhan. 2000. **Sınıf Yönetimi**. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
- Balcı, Yusuf Baytekin. 1990. “Liselerde Resim Dersi Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemler”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Baler, Handan Tunç. 1990. **3-7 Yaş Çocuklarında Resim Yoluyla Yaratıcılığın Geliştirilmesi Güzel Sanatlar Eğitimi, Eğitim Programları ve Öğretim II**. Ankara: MEB Basımevi.
- Başar, Erdoğan. 1998. **Genel Öğretim Yöntemleri**. Samsun: Kardeşler Ofset Matbaacılık.
- Başaran, İbrahim Ethem. 1988. **Modern Eğitimin Psikolojik Özellikleri, Eğitim Psikolojisi**. Ankara: Gül Yay.
- Bilhan, Saffet. 1990. **Devlet Politikası Olarak Eğitim, Eğitim Programları ve Öğretim 2**. Ankara: MEB Basımevi.
- Boğa, Ali. 1987. “Çağdaş Sanat Eğitiminde Yetişkinlerin Görevleri”. **OMU Eğitim Fakültesi Dergisi**. Sayı:2, 164-174
- Burçak, Nuray. 2003. “Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Dersinde Fiziki Ortam Yetersizliğinin Yarattığı Sorunlar”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi .
- Çellek, Tülay. 2002. “Sanat ve Bilim Eğitiminde Yaratıcılık”. Haziran. 11,10,2005. <http://www.tulaycellek.com/tulay/eser.asp?id=2>.

Çellek, Tülay. 2003. “Yaratıcılık”. Ağustos. 11,10,2005.
<http://www.tulaycellek.com/tulay/eser.asp?id=256>.

Davaslıgil, Ümit. 1994. “Yüksek Gizli Güce Sahip Lise Öğrencilerinin Yaratıcılıkları Üzerine Deneysel Bir Araştırma”. **M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi**. Sayı:6, 53-68.

Douglas, A. Kinnett. 1993. “Elementary Art Programs And School Communityrelations Art Education”. **Collaborative Partnerships**. July, Vol. 46, No. 4, pp. 46-52

Ersoy, Ayla. 1993. “Sanat Eğitimin Genel Eğitime Katkısı”, **Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri 1. Uluslar Arası Kongre (24-28 Eylül 1990)**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Ertürk, Selahattin. 1994. **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksen A.Ş.

Gökay, Melek. 2003. “İlköğretim ve Üniversite Aşamasındaki Sanat Eğitiminin ABD-Arizona’daki Yeri”. **Milli Eğitim Dergisi**. 04,09,2006.
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/159/gokay.htm-52k->

Gökaydın, Nevide. 1998. **Eğitim Tasarım ve Görsel Algı**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Günay, Engin. 2006. “Ortaöğretim Öğrencilerinin Resim Dersi Başarı Düzeyi ve İlgilerinin İncelenmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: OMU.

Kehnemuyi, Zerrin. 1995. **Çocuğun Görsel Sanat Eğitimi**. İstanbul: Doğan Kardeşler Kitaplığı-76, Yapı Kredi Yayınları.

Kınay, Cahid. 1993. **Sanat Tarihi**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları/ 143, Yayınlar Dairesi Başkanlığı, Sanat-Sanat Tarihi-Dizisi/ 25-1.

Kırışoğlu, Olcay Tekin. 1990. **Güzel Sanatlarda Öğrenme Süreçleri ve Bu Süreçlerin Sanat Eğitime Katkısı Güzel Sanatlar Eğitimi, Eğitim Programları ve Öğretim II**. Ankara: MEB Basımevi.

Kurtuluş, Yıldız. 2002. “İlköğretimde Resim-İş Derslerinin Haftalık Ders Dağıtımını İçindeki Yeri ve Öğrenciler Üzerindeki Etkileri”. **Milli Eğitim Dergisi**. 09,07,2005 <http://www.yayım.meb.gov.tr/dergiler/153-154/kurtuluş.htm-68k>.

Kuzgun, Yıldız. 1980. **Kendini Değerlendirme Envanteri El Kitabı**. Ankara:ÖYSM Yay.

Milli Eğitim Bakanlığı. 1997. **İlköğretim Genel Müdürlüğü, Resim-İş Öğretmen Kılavuzu İlköğretim I. Kademe**. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. 1995. **2000’li Yıllarda Türk Milli Eğitim Sistemi Onbeşinci Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dökümanı-1**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. 1965. **Tebliğler Dergisi**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Oğuzkan, Ferhan. 1985. **Orta Dereceli Okullarda Öğretim**. Ankara: Emel Matbaacılık.

Öz, Fatma. 2003. “İlköğretim İkinci Kademesinde, Resim-İş Dersine Ayrılan Sürenin, Dersin Niteliğine Etkisi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Özden, Yüksel. 1997. **Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Pegem Yayınları, Önder Matbaacılık.

Özhan, Ayhan. 1995. “Orta Öğretim Kurumlarında Sanat Eğitime Eleştirel Bir Yaklaşım”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.

Öztürk, Mahmut. 1995. ‘İlköğretim Okullarında Resim-İş Eğitimi Derslerinin Uygulanmasında Yaşanan Olumsuzlukların Saptanması ve Öneriler’. 11,01,2005.

<http://www.egitim.aku.edu.tr/mozturk.htm>.

Pehlivan Aydın, İncay. 2000. **Okul-Çevre İlişkileri (Yönetici Adaylarının Eğitimi Ders Notları)**. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.

San, İnci. 2003. **Yaratıcılık, Temel Kavramları, Sanat Eleştirisi Yaklaşımları, Sanat ve Eğitim**. Ankara: Ütopya Yayınevi.

Sezer, Hulusi. 2001. **İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı İlköğretimde Resim-İş Eğitimi**. Ankara: T.C. MEB Projeler Koordinasyon Başkanlığı.

Sönmez, Veysel. 1993. **Yaratıcı Okul, Öğretmen Öğrenci, Yaratıcılık ve Eğitim**. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.

Striker, Susan. 2005. **Çocuklarda Sanat Eğitimi**. Çev. Azize, Akın. İstanbul: Epsilon Yayıncılık Tic. San. Ltd. Şti.

Titiz, Tınaz. 1998. **Ezbersiz Eğitim Yol Haritası**. İstanbul: Beyaz Yayınları.

Türkdoğan, Galip. 1981. **Sanat Eğitim Yöntemleri**. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

Uçan, Ali. 2002. ‘Türkiye’de, Çağdaş Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar’, **Gazi Üniversitesi’ nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu**. Ankara: GÜİF Matbaası..

Yavuzer, Haluk. 1995. **Resimleriyle Çocuğu Tanıma, Resimleriyle Çocuk**. İstanbul: Remzi Kitabevi A.Ş.

Yolcu, Enver. 1995. "Sol Ellilerde Resim-İş Eğitimi". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.

EK 1: İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin Genel Amaçları

İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin Genel Amaçları

Resim-İş dersi çocuğa, eğitimde yaratıcılık ve anlatım, öğretimde ise düzen fikri verilmesini amaç edinmektedir. Çocuk Resim-İş dersi sayesinde duygu, düşünce ve yaşantılarını çizgi, biçim ve renklerle anlatma olanağı bulmaktadır.

- 1.Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda güzel sanatlarla ilgili bilgileri kazanabilme.
- 2.Sanatı görsel bir iletişim formu kullanmada ve değerlendirmede güven ve yeterlilik kazanmaları için öğrencilerin görsel okur yazarlığını sağlayabilme.
- 3.Sanatsal yaratıcılığı geliştirebilme.
- 4.Her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirebilme.
- 5.Düşünceleri gerçekleştirebilmek ve sanat eserlerini üretebilmek amacıyla bireysel anlayış ve teknik yeteneklerini geliştirebilme.
- 6.Estetik duyguların geliştirilmesi yoluyla, sanat ve tasarımla ilgili olarak bilinçli estetik hükümler vermelerini sağlayabilme.
- 7.Özgün düşünme, üretme ve deneme kapasitelerini geliştirebilme.
- 8.Düzensizliklerden rahatsız olmasını ve çevresini güzelleştirmesini sağlayacak estetik kişilik kazandırabilme.
- 9.Sanat yoluyla ifade imkânı vererek ruh sağlığına yardımcı olabilme.
- 10.Öğrencilerin kendilerini ispatlamalarına ve kendilerini bulmalarına imkân tanıyabilme.
- 11.Öğrencilerin hayatları boyunca sanat yapan üreticiler ve ya sanatı bilinçli izleyen tüketiciler olarak içinde yaşadıkları kültüre katkılarını sağlayabilme.
- 12.Bireysel ve ya grup çalışmalarında sorumluluk ve iş birliği, dayanışma anlayışını; birbirleri arasında sevgi, saygı ve yardımlaşma gibi duygu ve davranışları geliştirebilme.
- 13.Sanatın özgünlük olduğunu ve hayata olan katkısını kavrayabilme.
- 14.Sanatsal yaratma hazzını duymasını ve sanatçıyı takdir etmesini sağlayabilme.
- 15.Biçimsel anlatımla ilgili teknik bilgi ve beceriler kazandırabilme.
- 16.Tasarıma yönelik hayal gücünü geliştirebilme.

17.Tarihi ören yerlerini, anıtları, müzeleri, sanat galerilerini, atölyelerini ve tasarım stüdyolarını tanıyarak, kültür ve tabiat varlıklarına sahip çıkabilme (MEB, 1997: 16-17).

Ek 2:İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin İlkeleri

İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersinin İlkeleri

İlköğretimde uygulanacak Resim-İş eğitiminde belirlenen amaçlara ulaşılması için aşağıdaki ilkelerin göz önünde bulundurulması gerekir. Bunlar:

- a) Her çocuğun yaratıcı olduğu unutulmamalıdır.
- b) Uygulamada bireysel farklılıklar göz önünde tutulmalıdır. Söz gelimi; çocukların gelişim basamakları açısından “izlenimci, yapıcı ve karışık” olmak üzere üç değişik grupta olabileceklerine dikkat edilmelidir. İzlenimci gruplar, nesnelere bir bütün olarak renk ya da leke ilişkileri içinde algırlarlar. Örnek olarak; bir kuşu dış hatları ile çizgileri kesintiye uğratmaksızın çizerler. Yapıcı gruplar, nesnelere üç boyutlu ve hacimli olarak algırlarlar. Parçalar birbirine ekleyerek, bütünü oluşturmayı tercih ederler. Karışık gruplar ise izlenimler ve yapıcı grup özelliklerini taşırlar.
- c) Uygulamalar sırasında iki ve üç boyutlu çalışmalara yer verilmelidir. Grup özelliği gösteren bireylerden oluşan bir sınıfta iki ve üç boyutlu çalışmalar dengeli bir şekilde yaptırıldığında, öğrencilerin yatkınlıklarına göre imkan tanınmış olur. Ayrıca çocuğun yapısına uygun gereci ve alanı belirlemek onların çeşitli gereçleri denemelerine fırsat verir.
- d) Resim-İş dersi diğer derslerin sürekli uygulama alanı olarak düşünülmelidir. Resim-İş dersi “Bir ifade dersidir” sözünden “Çocuğun kendini dışa vurması” anlamı çıkarılması gerekirken, bu genellikle, “Çocuğun başka derslerde öğrendiklerini resim dersinde çizgi ve renkle ya da üç boyutlu biçimlerle anlatılması” olarak değerlendirilmektedir. Bu yüzden resim dersinin diğer derslerle ilgili araç gereçlerin yapımı, onarımı gibi etkinlikler için ayrılmış zaman olarak düşünülmemelidir.
- e) Dersler ilginç duruma getirilmelidir; konuyu verirken “Şunu ya da bunu yapın” yerine, olayı ilginç bir dille anlatarak ve ya oyunlaştırarak öğrenciye yaşatılmalı ve konuyla öğrenci arasındaki duygusal iletişim sağlanmalıdır. Seçilen konular çocuğun yaşına, ilgisine, hayal gücüne, coşku dolu evrenine uygun olmalı, ayrıca çevresinde gelişen olayın güncelliğinden de yararlanılmalıdır. Gereçler konuya

uydurularak seçilmelidir. Söz gelimi; bayram, panayır, eğlence, lunapark, vb. konular renkli çalışmalara daha uygun olur.

f) Zararlı etkenlerden kaçınılmalıdır: Özellikle ergenlik çağına giren çocuklar için, sanat değeri olamayan ve özgün tasarım örneği taşımayan zevkten yokun sinema afişleri, posterler, kartpostallar, reklamlar, çirkin tabelalar, niteliksiz kitaplar ve dergi resimleri, estetik eğitimi açısından son derece zararlı unsurlardır. Bu yüzden ilgiyi dağıtırlar. Önlem olarak sanat eserleri ve özgün tasarım örnekleri ile nitelikli röprodüksiyonların (tıpkı basım) kullanılmasına ve çocukların zararlı etkenlerden korunmasına dikkat edilir.

g) Resim-İş eğitimi çocuğa göre olmalıdır. Kendini evrenin merkezi olarak gören çocuk, bütün olayları kendi şiir dolu evreninde yaşayarak duyar, biçimlendirerek dile getirir. Çocuk yetişkin insanın küçültülmüş örneği olarak görülmemelidir. Çocuğun yaptıklarını, görülen ya da yaşanan gerçeklerle karşılaştırmaktan özellikle kaçınılmalıdır. İyi niyetli ve bu alanda bilgisi yeterli olmayan yetişkinler, çocukları Kendi anlayışları doğrultusunda çizmeye yönelterek, zararlı olmaktadır. Söz gelimi, çocuklar nesnelere görünen doğal renklerini değil; kendine göre güzel ve ilginç bulduğu renkleri kullanırlar. Ağacı ya da gökyüzünü kırmızıya boyayan çocuğa “Ağaç kırmızı olur mu?” diyerek eleştirmek, onun şiirsel evrenini yıkarak kendi evrenimize çekmeye zorlamak doğru değildir. Bu durumda kendi evreni ile yetişkinlerin evreni arasında bocalayan çocuk öz güvenini yitirerek ya “Yapamıyorum, sen yapar mısın?” diye tutturacak ya da resim dersinden soğuyacaktır. Tüm bu zararlı etkenlere karşı alınacak en önemli önlem, çocukların kendilerine güvenmelerini sağlamaktır.

h) Teorik bilgiler çalışmalar sırasında verilmelidir. Derslerde, kuru bilgiler vermektan kaçınılmalı, dersler sıkıcı olmaktan kurtarılmalıdır. Gerekli teorik bilgiler tanımlamalar biçiminde değil, yeri geldikçe uygulamalar sırasında sezdirilmelidir. Söz gelimi; renklerin anlatım imkanları ile renk uyumuna ilişkin bilgiler konu ve öykü içinde sezdirilebilir. Köy manzarası konusu ile beyazın, deniz konusu ile mavinin, sis ve yağmur konusu ile grinin çeşitlemeleri sezdirerek renk uyumu kavratılabilir (MEB, 1992: 7-9). Resim-İş dersinin amaçlarına ulaşılabilmesi için dersin ilkelerinin önemi yadsınamaz. Bu süreç

içerisinde en önemli amaç her bireyde var olan yaratıcılık yetilerini yeteneğe dönüştürmek ve yaratıcılığı tesadüflere bırakmamaktır.

Ek 3: Resmi Yazı**RESMİ YAZI**

T.C.
SİNOP VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

07 NISAN 2006

Sayı : B.08.4.MEM.57.00.02-020/
Konu : Yüksek Lisans Tez Çalışması.

5348

BEKTAŞAĞA ATATÜRK YİBO MÜDÜRLÜĞÜNE

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Resim-İş Öğretmeni Emine ÖZTÜRK'ün Merkez İlçe İlköğretim Kurumları II. Kademe sınıflarına yönelik yapacağı anket uygulaması ile ilgili Valilik Makamının 06/04/2006 gün ve 5285 sayılı Onay ekte gönderilmiştir Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Muhsin KAHVECİ
Müdür a.
Milli Eğitim Şube Müdürü

EKLER :
1- Onay (1 adet)
2- Anket (6 sayfa)

BEKTAŞAĞA ATATÜRK YİBO MÜDÜRLÜĞÜ	
Tarih	06.04.06
Sayı	317
Dos. No	020

Hükümet Konağı 57000 SİNOP
Tel (0368 2611987) Faks :(0368 2611507)
e-posta :sinopmem@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat M.KAHVECİ Şb.Md.

İnternet Adresi : hpp://Sinop.meb.gov.tr

06 NISAN 2006

T.C.
SİNOP VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.57.00.02-02/ 5285
Konu : Yüksek Lisans Tez Çalışması.

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Bektaşğa Atatürk YİBO Müdürlüğünün 30/03/2006 gün ve 413 sayılı yazısı ve ekleri.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans programı öğrencisi Resim-İş Öğretmeni Emine ÖZTÜRK'un Merkez İlçe İlköğretim Kurumları II. Kademe sınıflarına yönelik anket uygulaması yapmak istediği ilgi yazı ile bildirilmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdir de; Emine ÖZTÜRK tarafından Merkez İlçe İlköğretim Kurumları II. Kademe sınıflarına yönelik anket uygulamasının yapılabilmesini ve anket sonuçlarının Valiliğimizin izni olmadan yayınlanmamasını olurlarınıza arz ederim.

Fahrettin GÜN
Millî Eğitim Müdürü

EK :
1- Yazı (1 adet)
2- Anket (6 sayfa)

OLUR
.. /04/2006

Oğuz ÇELİKHAHTİPOĞLU
Vali Yardımcısı

Ek 4: Anket Formları**FORM A****RESİM-İŞ DERSİ İŞLEYEN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN
HAZIRLANAN ANKET**

Sevgili Öğrenciler,
Bu anket “**İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgisi Düzeyleri**” konulu bir araştırmada görüşlerinizden yararlanmak amacıyla hazırlanmıştır. Soruları gerçekçi düşüncelerinizle cevaplamanız araştırmanın objektifliğini arttıracaktır. Toplanan bilgiler başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Emire ÖZTÜRK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitim ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi
E-mail: ozturk_emire@hotmail.com

Danışman: Doç. Gülten İMAMOĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi
Atakum/SAMSUN

KİŞİSEL BİLGİLER

- Yaş :
- Cinsiyet :
- Okul :
- Sınıf :

1- Ailenin ortalama gelir düzeyi:

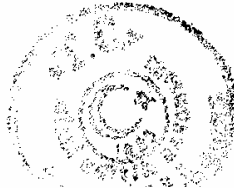
- 500 YTL ve daha aşağısı
- 500-750 YTL
- 750-1000 YTL
- 1000 YTL üstü

2- Babanın Öğrenim Düzeyi:

- İlkokul Mezunu
- Ortaokul Mezunu
- Lise Mezunu
- Üniversite Mezunu
- Okuma yazma bilmiyor

3- Annenin Öğrenim Düzeyi

- İlkokul Mezunu
- Ortaokul Mezunu
- Lise Mezunu
- Üniversite Mezunu
- Okuma yazma bilmiyor

	<u>evet</u>	<u>hayır</u>
1. Resim-İş dersi beklentileriniz doğrultusunda işleniyor mu?	()	()
2. Ders haricinde resim yapar mısınız?	()	()
3. Resim-İş Dersini; - Yaratıcılığı geliştirici buluyorum	()	()
- Kişiliği geliştirmeye yönelik buluyorum	()	()
- Rahatlatıcı buluyorum	()	()
- Düşündürücü buluyorum	()	()
- El becerilerini arttırıcı buluyorum	()	()
4. Resim-İş dersinin hayatına katkısı olacağını düşünüyor musunuz?	()	()
5. Resim yapmayı mutluluk verici buluyor musunuz?	()	()
6. Ne tür resim yapmayı seviyorsunuz?		
() Önemli gün ve haftalar (Cumhuriyet Bayramı konulu resim çalışması gibi)		
() Manzara resmi		
() Röprodüksiyon çalışması (Resme bakarak aynısını kopya etme)		
() Üç boyutlu inşa çalışması (Değişik malzemeleri mukavva üzerine yapıştırarak düzenlenen kompozisyon çalışması)		
() Yaratıcı drama (Günlük hayattan bir olayı sınıfta canlandırdıktan sonra resmetmek)		
() Grafıksel çalışmalar (Afiş, kitap kapağı tasarımları gibi)		
() Düşünmeyi sağlayıcı, yaratıcılığı geliştirici hayali çalışmalar		
() Etüt çalışmaları (Doğadan seçilen nesnelerin gözlemlenerek çalışılması)		
() Diğerleri:.....		
7. Aşağıdaki tekniklerden hangileri ile çalışmayı seviyorsunuz?		
() Pastel boya, sulu boya, guaj boya çalışmaları		
() Karakalem desen çalışmaları		
() Karışık teknikte çalışmalar (Birden fazla boya çeşidini veya malzemeyi bir arada kullanarak yapılan çalışmalar)		
() Baskı teknikleri ile çalışmalar (Şablon baskı, ağac baskı, cam baskı, ip baskı vb.)		
() Yontu çalışmaları (Heykel çalışması)		
() Diğerleri:.....		
8. Resim-İş dersinden aldığınız not genel başarı ortalamanızı nasıl etkiliyor?		
() Olumlu	() Olumsuz	() Etkilemiyor

9. Ünlü resamlara ait resimler (asıl, kopya, röprodüksiyon) gördünüz mü?

- () Görmedim
 () Resim-İş dersinde örnek olarak gösteriliyor
 () Ders dışında çevremde sürekli görüyorum

	<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>
10. Öğretmeninin alanı ile ilgili yeterince bilgili olduğuna inanıyor musunuz?	()	()
11. Öğretmeninin ders anlatım tarzını beğeniyor musunuz?	()	()
12. Öğretmen size dersi sevdirmek için gerekli çabayı gösteriyor mu?	()	()
13. Öğretmen dersi görsel örneklerle zenginleştiriyor mu?	()	()
14. Güzel resim yaptığında öğretmenin beğenisini belli ediyor mu?	()	()
15. Öğretmenin Resim-İş dersini ilgi çekici hale getiriyor mu?	()	()
16. Konu dışı resim yapmak istediğinde öğretmenin anlayışlı davranıyor mu?	()	()
17. Grup olarak resim sergisi gezdiniz mi?	()	()
18. İnternet aracılığıyla sanatsal kaynakları araştırdığınız oluyor mu?	()	()
19. Okulunuzda resim atölyesi var mı?	()	()
20. Koridor ve sınıflarda sergilenen resimleri izliyor musunuz?	()	()
21. Panolara asılan resimleri izliyor musunuz?	()	()
22. Genel olarak resim yaptığınız ortamlar rahat mı?	()	()
23. Sizden yapılması istenen konular için verilen süre yeterli mi?	()	()
24. Resim-İş dersinin nasıl geçmesini istersiniz?		

.....

.....

.....

.....

25. Resim öğretmeninizden beklentileriniz nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

FORM B

**İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN RESİM
ÖĞRETMENLERİ İÇİN HAZIRLANAN ANKET**

Değerli Öğretmen Arkadaşım

Bu anket “İlköğretim Öğrencilerinin Resim-İş Dersine Olan İlgisi Düzeyleri” konulu bir araştırmada görüşlerinizden yararlanmak amacıyla hazırlanmıştır. Soruları gerçekçi düşüncelerinizle cevaplamanız araştırmanın objektifliğini arttıracaktır. Toplanan bilgiler başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Emire ÖZTÜRK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi ABD

Yüksek Lisans Öğrencisi

E-mail: ozturk_emire@hotmail.com

Danışman: Doç. Gülten İMAMOĞLU

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

Öğretim Üyesi

Atakum/SAMSUN

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Görev yapmakta olduğunuz okulun adı:.....
2. En son mezun olduğunuz okul:.....
3. Resim öğretmeni olarak ilköğretim kurumlarında kaç yıldır görev yapmaktasınız?

☐ 1-5 yıldır	☐ 11-15 yıldır	☐ 20 yıldan fazla
☐ 6-10 yıldır	☐ 16-20 yıldır	
4. Haftada kaç saat Resim-İş dersine giriyorsunuz?

☐ 5-10 saat	☐ 15-20 saat	☐ 25 saatten fazla
☐ 10-15 saat	☐ 20-25 saat	
5. Öğrencilere egzersiz dersi veriyor musunuz?

☐ Evet	☐ Hayır
-------------------------------	--------------------------------
6. Sanat ve sanat eğitimiyle ilgili sempozyum, panel, konferans gibi etkinliklere katılıyor musunuz?

☐ Sürekli katılıyorum	☐ Birkaç defa katılmışım	☐ Katılmadım
--	---	-------------------------------------
7. Yüksek Lisans Eğitiminiz var mı?

☐ Evet	☐ Hayır	☐ Yapmaktayım
-------------------------------	--------------------------------	--------------------------------------
8. Mesleğe başladığınızdan bu zamana kadar sergi açtınız mı?

☐ Kişisel sergi (sergiler) açtım	☐ Karma sergiye (sergilere) katıldım
☐ Sergi hazırlıklarım var	☐ Sergi faaliyetim olmadı

1. Resim-İş dersinin aşağıda verilen hedeflere ulaşma sürecinde gereklilik derecesi nedir?

	<u>Çok Gerekli</u>	<u>Gerekli</u>	<u>Gereksiz</u>
Çağdaş sanatın bilincine varıp, onu sevdirebilme	()	()	()
Yapıcı, yaratıcı, üretken bireylerin yetişmesini sağlayabilme	()	()	()
Sorunlar karşısında çözümleyici fikirler üretebilme	()	()	()
Daha sosyal ve insancıl bir yaşam sürebilme	()	()	()
Kendine güvenen bireylerin yetişmesini sağlayabilme	()	()	()
Değişme ve gelişmelere adapte olabilme	()	()	()
Farklı fikirler ortaya koyabilme	()	()	()

2. İşlediğiniz Resim-İş dersinin genel olarak amacına ulaştığına, verimli geçtiğine inanıyor musunuz?

() Evet () Hayır

3. İşlediğiniz Resim-İş dersinin genel olarak amacına ulaştığına, verimli geçtiğine inanmıyorsanız, bunun nedenlerini yazar mısınız?

.....

4. Velilerin sanat eğitimine karşı olumlu ya da olumsuz yaklaşımlarının etkisini öğrenciler üzerinde görüyor musunuz?

() Evet () Hayır

5. Öğrencilerin Resim-İş dersine olan ilgi düzeyleri sizce nasıldır?

() Zayıf () Orta () İyi () Yüksek

6. Verdiğiniz notların öğrenciler ve veliler üzerindeki etkisi genelde nasıl?

() Diğer derslerden aldıkları notlardan farklı görmüyorlar

() Resim-İş dersinden hak ettikleri notun üstünde beklentileri var

() Bu dersten düşük not almayı kabullenemiyorlar

() Resim-İş dersinden aldıkları notu önemsemiyorlar

7. Resim-İş dersini görsel materyaller ile zenginleştiriyor musunuz?

() Evet () Hayır

8. Resim-İş dersinin gerçekleştirildiği ortamın öğrencilerin derse karşı ilgilerini etkilediğini düşünüyor musunuz?

() Evet () Hayır

ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler**

Emire ÖZTÜRK

Neunstadt, Almanya 25.07.1974

Eğitim Durumu

OMU Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği

İngilizce

İş Deneyimi

MEB Resim-İş Öğretmenliğinde sekiz yıl

Fatsa Sakarya İlköğretim Okulu, Ordu

Merkez Balaç İlköğretim Okulu, Samsun

Merkez Atatürk Yatılı İlköğretim Bölge Okulu, Sinop

Merkez Gelincik İlköğretim Okulu, Sinop

İletişim

ozturk_emire@hotmail.com

Telefon:

İş: 0 368 261 19 81

Ev: 0 368 261 52 25

Cep: 0 542 524 31 40

28.12.2006